VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten työväenlehti

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 95 — Vol. LIV vuosikerta — Sudubry, Ont. — Torstai, marrask. 26 p. — Thursday, Nov. 26, 1970

Pres. Nixon erotti sisäministerinsä

Kent State yliopiston neljän opiskelijan murhan jälkeen arvostelevan kirjeen julkaissut Hickel sai lähdön; poikkeuslakiluonnos hyväksyttäneen alahuoneessa tänään

Washington. — Presidentti Richard Nixon erotti keskiviikkoiltana Canadasta juuri palanneen sisäministerinsä, Walter Hickelin siksi, kuten Valkoisesta talosta tiedoitettiin, kun mainittujen henkilöiden välillä ei ole ollut keskeistä luottamussuhdetta.

Sen jälkeen kun kansalliskaartilaiset avasivat Kent State yliopistolla tulituksen rauhan puolesta mielenosoituksella olleita vastaan ja surmasivat 4 nuorta opiskelijaa, nyt lähtöpassin saanut sisäministeri Hickel lähetti viime toukokuussa presidentti Nixonille kirjeen, missä syytettiin, että hallituksen ohjelma vieroittaa Amerikan nuoret vaikutuspiiristään.

Vaikka presidenttiä lähellä olevista piireistä annettiin silloin ymmärtää, että mr. Nixon olisi mielissään, jos sisäministeri Hickel esittäisi erokirjeensä, presidentti Nixon ei kuitenkaan antanut asiasta lausuntoa puoleen tai toiseen.

Yleisesti on kuitenkin tiedetty, että näiden miesten välit eivät ole sen jälkeen olleet parhaalla mahdollisella tolalla.

Mr. Hickel luopui Alaskan kuvernöörin toimesta liittyäkseen presidentti Nixonin hallitukseen. Nyt tiedetään että mr. Nixon antoi henkilökohtaisesti erottamistiedon mr. Hickelille.

Samalla kertaa tiedoitettiin, että vt. sisäministeriksi on nimitetty apulaissisäministeri Fred Russell, ja että presidentti Nixon esittää ensi vuoden alussa sisäministerin toimeen Republikaanipuolueen kansallisen komitean puheenjohtajan, Rogers Mortonin, joka on nyt edustajahuoneessa Marylandin edustajana.

Vielä tiistai-iltaisessa television haastattelutilaisuudessa mr. Hickel sanoi olevansa "tietämätön" huhuista, että presidentti Nixon aikoo erottaa hänet.

Hän sanoi palvelleensa mahdollisimman hyvin Yhdysvaltain kansaa ja siten menetellessään toimineensa parhaalla mahdollisella tavalla presidentti Nixonin hyväksi. Hickel sanoi, että jos hän poistuu Nixonin hallituksesta, hän lähtee "nuoli sydämen läpäisseenä eikä selkään ammuttuna".

Valkoisesta talosta ei selitetty yksityiskohtaisemmin syitä joiden perusteella Hickelin erottaminen suoritettiin.

POIKKEUSLAKILUONNOKSESTA KESKUSTELLAAN VIELÄ

Ottawa. — Creditistien keskiviikkona esittämä odottamaton muutosehdotus viivästytti War Measures lain tilalle tulevan uuden poikkeuslain lopullista hyväksymistä ainakin päivällä.

Creditistien taholta esitettiin vaatimus, että Front de Liberation du Quebecia (FLQ) ja muita sellaisia ryhmiä (?) vastaan kohdistuvaa poikkeuslakia voitaisiin käyttää hyväksi kautta Canadan eikä vain Quebecissa. Oikeusministeri John Turner sanoi kuitenkin, että creditistien muutosehdotus edustaa ylenpalttisuutta, sillä ko. poikkeuslakiin sisältyy jo se, että sen valtuuksia voidaan käyttää kautta maan.

Alahuoneen istunnossa hyljättiin aiemmin äänin 115—89 NDP:n muutosehdotus, jonka mukaan lakiluonnoksesta poistettaisiin kohta, minkä mukaan FLQ:n jäsenyyttä ja sen tukemistakin pidettäisiin rikoksena jo ennen FLQ:n laittomaksi julistamista edeltäneeltä ajalta.

Lopullinen äänestys lakiluonnoksesta suoritettaneen tänään, torstaina. Sen jälkeen se käsitellään senatissa.

Uusi lähettiläs Kiinasta Moskovaan

Moskova. — Kiinan uusi Neuvostoliiton suurlähettiläs Liu Hsin-Chuang esitti valtakirjansa NL:n presidentti Nikolai V. Podgornylle tällä viikolla. Liu on ensimmäinen Kiinan suurlähettiläs Moskovassa sen jälkeen kun kahden maan välit kärjistyivät ja kumpikin palautti kotiin suurlähettiläänsä vuonna 1966.

Vaatii poliiseille lakko-oikeutta

Chatman, Ont., — Ontarion poliisiyhdistyksen presidentti Sydney Brown sanoi täällä tiistaina pidetyssä poliisiyhdistyksen kokouksessa, että jäsenten tulisi ryhtyä harkitsemaan lokkoutumisoikeuden vaatimista sen perusteella kun Nova Scotian poliisit ovat jo voittaneet tämän oikeuden.

HENKILÖLLISYYSTODISTUS EI OLE VIELÄ PAKOLLINEN, VAAN SUOTAVA

Näin selitettiin Quebecin kansalliskokouksen jäsenille; nainen sanoi poliisien pahoinpidelleen häntä "asemalla"

Quebec. — Quebecin oikeusministeri Jerome Choquette sanoi kansalliskokouksen istunnossa tiistaina, että Quebecissa ei ole vielä lakivoimaista vaatimusta henkilöllisyystodistuksen mukana pitämisestä, mutta "on hyödyksi voida todistaa henkilöllisyytensä jos henkilö mielii välttää pidätystä irtolaisuuden perusteella".

Hän antoi tämän lausunnon vastatessaan Union Nationalen entisen hallituksen opetusministerin Jean-Guy Cardinalin tiedusteluun siitä kun poliisit olivat pidättäneet hänet ja kaksi muuta entistä hallitusministeriä ja vaativat heitä näyttämään henkilöllisyystodistuksen. Tämä tapahtui Pierre Laporten hautauspäivänä. Cardinal halusi tietää, että pitääkö quebecilaisilla nyt olla henkilöllisyystodistus.

Oikeusministeri on propagoinut pakollisesti mukana kuljetettavan henkilöllisyyskortin voimaan ottamista Quebecissa. Hän tuntui olleen kiusaantuneen mr. Cardinalin kysymyksestä.

Mr. Cardinalin kanssa pidätetyt toiset entiset hallitusministerit ovat: Quebecin entinen pääministeri Jean-Jacques Bertrand ja entinen kulttuuriministeri Jean-Noel Tremblay.

VÄITTI JOUTUNEEN PAHOINPIDELLYKSI POLIISILAITOKSELLA

Montreal. — Pierre Laporten murhasta epäiltyjen Rose-veljesten (Paul ja Jaques) 25-vuotias sisko Lise Rose huusi tiistaina oikeussalissa, että poliisit ovat toistamiseen piesseet häntä ja riisuneet alastomaksi kuulusteluissa.

Miss Rose sanoi olevansa nälkälakossa ja kieltäytyvänsä vastauksien antamisesta "niiden epäoikeudenmukaisuuksien johdosta, joiden alaiseksi hän on joutunut pidättämisestään alkaen".

Ulos oikeussalista vietäessä miss Rose huusi värisevin äänin: "Minulla on yksi viimeinen sanoma teille Paul ja Jaques, minun veljeni, minä rakastan teitä."

Tuomari julisti hänen syyllistyneeksi oikeuden häpäisemiseen. Tuomio julkaistaan tiistaina.

Ennen miss Rosen kuulustelua kaksi muuta syytettyä kieltäytyi vastaamasta heille esitettyihin kysymyksiin. Tuomari Trahan julisti heidätkin syyllistyneeksi oikeuden häpäisemiseen.

Hallituksen argumentit eivät tyydytä jäseniä

Konservatiivit ja erikoisesti NDP:n jäsenet arvostelevat poikkeuslakia

Ottawa. — Pääministeri Pierre Trudeau turvautuu perustuslailliseen kikkaan hyljätessään terrorismivastaisen lain väärinkäytön estämiseksi ehdotetun itsenäisen valvontakomissionin muodostamisen, selitti David MacDonald (PC, Egmont) alahuoneen istunnossa tiistaina.

"Kuinka usein pääministeri onkaan vedonnut perustuslaillisiin vaikeuksiin", kysyi mr. MacDonald ja jatkoi:

"Minun mielestäni canadalaisten pitäisi saada tietää, että kun pääministeri heittää viimeisen ja voimakkaimman argumenttinsa perustuslaillisen ongelman haitoista, hän sanoo todellisuudessa, että 'minä en tee sitä, mitä en halua tehdä sitä, minä olen tehnyt päätökseni, enkä minä tule tekemään sitä.'"

MacDonald, 34-vuotias pappi osallistui keskusteluun NDP:n muutosehdotuksesta missä ehdotetaan, että War Measures lain tilalle laadittu poikkeuslakiluonnos alistettaisiin alahuoneen komiteakeskusteluun evästyksellä, että lain täytäntöönpanoa valvomaan muodostettaisiin itsenäinen komissioni.

Tämän muutosehdotuksen esitti maanantaina NDP:n johtaja T. C. Douglas ko. lain tultua käsiteltäväksi kolmannessa ja siis viimeisessä lukemisessa.

Useiden konservatiivipuolueenkin edustajien sanotaan olevan nyt siinä asemassa, että heidän on melko vaikea hyväksyä tätä lakiluonnosta, mihin hallitus ei ole hyväksynyt yhtään ainoata opposition muutosehdotusta.

Terävimmän arvostelun kohteeksi joutui tiistaisessa keskustelussa liittohallituksen oikeusministeri John Turner.

USA:n SISÄMINISTERI ILMAISI NÄRKÄSTYSTÄ

"Hyviä aikomuksia on", selitti Hickel vedoten USA:n "suurempiin ongelmiin"

Ottawa. — Yhdysvaltain sisäministeri Walter Hickel esitti tiistaina jyrkän erimielisyytensä Canadan resurssiministeri J. J. Greenen esittämästä arvostelusta, että USA ei täytä velvollisuuksiaan Suurten järvien saastutuksen lopettamiseksi, vaan yhä sysää jätteitään naapurimaan (Canadan) takapihaan.

Mr. Hickel sanoi sanomalehtien edustajille, että kaksi päivää kestäneessä hallitusvaltuuskuntien kokouksessa Ottawassa keskusteltiin melko paljon saastutusongelmasta.

Mr. Greene, joka viime perjantaina arvosteli hyvin terävästi Yhdysvaltain "toimettomuutta", tyytyi vain sanomaan, että "me edistyimme vähän, toivottavasti."

Ulkoministeri Mitchell Sharp sanoi myöhemmin että mr. Greene painosti voimakkaasti Yhdysvaltain edustajia saastutuskysymyksessä. "Emme ole vakuuttuneita siitä, että USA tekee kaiken voitavansa" huomautti mr. Sharp arvellen, että ehkä amerikkalaisetkaan eivät ole aivan tyytyväisiä Canadan edesottamisista.

Eräässä vaiheessa Greene — Hickel keskustelussa, selitettiin konferenssipiireistä, Hickelin mielestä mr. Greenen lausunnot viittaavat 10 naisen tyttötaloa, missä on 8 amerikkalaistyttöä ja 2 canadalaistyttöä.

Eroa on kuitenkin sikäli, huomautti väliin mr. Greene, että nämä canadalaistytöt ovat nuhteettomia.

Mr. Hickel sanoi, ettei hän hyväksy kaikkea mitä mr. Greene on sanonut Suurten Järvien saastutusongelmasta. Hän väitti, että Yhdysvalloilla on eteläpuolella rajaa paljon enemmän lainopillisia vaikeuksia ja teollisuuksia kuin Canadan puolella. Mutta hän lisäsi "meidän aikomuksemme ovat oikeita" ja että saastutusongelma ratkaistaan yhteistoiminnassa Canadan ja Yhdysvaltain kesken.

SODAN LOPPUMINEN EI ANNA VEROHELPOTUKSIA

Pentagonin suunnitelmat edellyttävät sotamenojen korottamista USA:ssa

Washington. — Pentagonin — Yhdysvaltain sotapäämajan — raha-asioita huolehtiva mies selittää, että amerikkalaisten on turhaa odottaa verokuormansa pienentymistä sitten kun ja jos Vietnamin sota päättyy.

Pentagonin raha-asiain hoitaja Robert C. Moot sanoi viikon alussa julkaisemansa lausunnon yhteydessä, että Yhdysvaltain varustelumenot tulevat edelleen nousemaan.

Vastauksena kysymykseen, voivatko amerikkalaiset odottaa "rauhan voitto-osinkoja" hän sanoi: "Epäilen, että ei".

Puolustusministeri Melvin Laird joka sanoi henkilökohtaisesti suositelleensa presidentti Richard Nixonille mm. viikon alussa järjestettyä hyökkäystä Pohjois-Vietnamin alueelle, on puolestaan huolehtinut siitä, että mr. Mootin "ennustukset" pitävät paikkansa.

Puolustuslaitoksen budjettimenot tulevat lisääntymään kolmella tai neljällä miljarilla, sanoo mr. Laird.

Tämä saattaisi Nixonin hallituksen asemaan, missä se huomattavan suuren sotaoperaation päätyttyä vaatisi samalla kertaa lisää varoja varusteluun!

Pinnallisesti katsoen näyttäisi, että Vietnamin hyökkäyssodan lopettaminen — mihin presidentti Nixon sanoo pyrkivänsä — vapauttaisi miljardeja dollareita muihin tarkoituksiin. Monet ovat suositelleet, että veroja voitaisiin alentaa, kotimaista kulutusta lisätä jne.

Mr. Moot väittää, että Nixonin hallitus on jo vähentänyt sotamenoja — vaikka yleisbudjetti kohoaa jatkuvasti.

Inflaatio vaatii osansa, selittää mr. Moot, hotkien säästöt miltei yhtä nopeasti kuin niitä saadaan. Asevoimien palkankorotukset ovat myös aiheuttaneet lisämenoja.

Huumausaineiden käyttö lisääntynyt

Toronto. — Ontarion Alcoholic and Drug Addiction Research Foundation tällä viikolla julkaisemista tilastotiedoista ilmenee, että Suur-Toronton alueella on nyt vähemmän tupakoivia oppilaita kuin kaksi vuotta sitten, mutta huumaus- tai piristysaineita käyttävien oppilaiden lukumäärä on kolminkertaistunut 7—13 luokkalaisten keskuudessa vuoden 1968 jälkeen.

Tutkimuksessa todetaan, että marijuanaa käyttävien oppilaiden lukumäärä on lisääntynyt vuoden 1970 aikana 170 prosentilla verrattuna vuoteen 1968 ja että harha-aistimuksia aiheuttavia aineita, kuten LSD:tä, käyttävien oppilaiden lukumäärä on kaksinkertaistunut.

Tutkimuksen alaisena olleesta 8,865 oppilaasta noin neljännes ilmoitti käyttävänsä vähintään yhdenlaista "lääkeainetta".

4.5 milj. tonnia räjähteitä Indo-Kiinaan

Pariisi. — Vuoden 1964 elokuusta lähtien on 3,364 amerikkalaista konetta ammuttu alas Pohjois-Vietnamissa, sanoi Pohjois-Vietnamin valtuus -kunnan edustaja Nguyen Thanh Le Pariisin rauhanneuvotteluissa viime torstaina.

Hän sanoi myös, että vuoden 1969 alusta viime lokakuun loppuun amerikkalaiset käyttivät 4,423,459 tonnia räjähteitä Vietnamissa, Laosissa ja Kambodzhassa.

Vähintään 170,000 kuollut Pakistanissa

Dacca. — Kansainväliset pelastus- ja hätätilatoimenpiteet ovat edelleen täydessä käynnissä Bengalin lahden pohjukassa 14 päivää sitten riehuneen troopillisen myrskyn uhrien auttamiseksi. Vähintään 170,000 ihmisen tiedetään saaneen surmansa myrskyn ja hyökyaallon kynsissä.

Alueelle kuljetetaan lentoteitse maailman eri maista avustustarpeita ja laivat yrittävät tehdä kaiken voitavansa mereltä käsin nälänhädän ja leviävien tautien pelossa elävien ihmisten auttamiseksi.

Alueella on edelleen kymmeniätuhansia ihmisten ja eläinten ruumiita hautaamatta ja tautien leviämisen vaara on suuri.

Tätä troopillisen myrskyn ja valtavan hyökyaallon hävittämää seutua sanotaan nyt jo maailman tunnetun historian kaikkein pahimmaksi turma-alueeksi.

CIA:n "kädet pelissä" ns. Hrushtshevin "muistokirjoituksessa"

Moskova. — Neuvostoliiton hallituksen äänenkannattaja Izvestija kirjoitti tiistaina, että NL:n entisen pääministerin Nikita Khrushchevin muistelmakirjoituksiksi väitetyt artikkelit, joita ryhdyttiin julkaisemaan tällä viikolla länsimaissa, ovat väärennyksiä ja että USA:n keskusvakoilujärjestön, CIA:n kädet ovat olleet pelissä mukana niitä laadittaessa.

Izvestijassa sanotaan, että Life-julkaisun artikkelit kuuluvat "kaikenlaisten valheellisten muistokirjoitusten joukkoon", joita kirjoittavat CIA ja muut länsimaiset vakoilujärjestöt.

Time-yhtiö, joka julkaisee Life-lehteä, on kieltäytynyt selittämästä Khrushchevin "muistelmia" koskevien kirjoitusten alkuperää.

Canada ostanut raskasta vettä Neuvostoliitosta

Ottawa. — Canada sai tiistaina lievennystä raskaan veden janoonsa ostamalla sitä 55 tonnia Neuvostoliitosta.

Ostajana toimi Atomic Energy of Canada Limited. Se oli toinen tämäntapainen ostos kuluvan vuoden aikana maamme ydinvoimaohjelman kohdatessa ongelmatilanteen raskaan veden tuotannon tiimoilta.

Vuoteen 1972—1873 mennessä raskaan veden tarve voi nousta 300—400 tonniin, ellei kotimainen tuotanto lisäänny.

Mainittu Atomic Energy of Canada osti viime vuonna Ruotsista 170 tonnia raskasta vettä.

Tilanteen kehitys Canadassa riippuu paljon siitä miten edistyy General Electric Co. Ltd:n tehtaan tuotanto Port Hawkesburyssa, Nova Scotiassa. Se rupesi muutama viikko sitten tuottamaan reaktorilaatuista raskasta vettä.

Raskas vesi on kallista ja se on perustana sähkön tuottamisessa canadalaistyyppisillä ydinasereaktoreilla.

Neuvostoliiton kanssa tehdyn kaupan neuvotteli AECL:n presidentti Lorne Gray. Canada maksaa raskaan veden käteisellä, yhteensä noin $3.3 miljoonaa, eli osapuilleen $30 paunalta. Sen tuonti NL:sta aloitetaan ensi keväänä.

Raskaan veden pula kehittyi Canadassa pääasiassa Deuterium of Canada Ltdn tehtaan tuotannon viivästymisestä Glace Bayssa, N.S. Sikäläinen maakuntahallitus otti mainitun laitoksen kontrolliinsa v. 1966. Tehdas on 4 vuotta aikataulustaan jälessä, eikä se ole tuottanut vielä pisaraakaan raskasta vettä.

VIIME TIEDOT

New York. — Manhattanissa oleva Neuvostoliiton Aeroflotin ja Intouristin virastot joutuivat varhain keskiviikkoaamuna pommiräjäytyksen kohteeksi. Kukaan ei loukkaantunut. Muutaman minuutin kuluttua räjähdyksen jälkeen eräs tunnistamaton mies tiedoitti AP:lle, että ko. toimistoissa oli suoritettu räjäytys. Mies käytti "Jewish Defence Leaguen" iskulausetta "Never again". Neuvostoliitto syytti keskiviikkoiltana Yhdysvaltain sionisteja tämän räjäytyksen suorittamisesta, vaatien Yhdysvaltain viranomaisia ryhtymään "kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin rikoksen tekijäin pidättämiseksi ja rankaisemiseksi" sekä uusien pommitusten estämiseksi. Yhdysvaltain hallitus on tuominnut pommiräjäytyksen järjestämisen ja luvannut poliisivartion lujittamista NL:n virkapaikkojen läheisyydessä.

Montreal. — Pierre Laporten kidnappauksesta etsintäkuulustelun alaisena olevien Rose-veljesten 25-vuotias taiteilijasisko, Lise Rose, on nyt siirretty QPP:n päämajasta toiseen vankilaan. Miss Rose kieltäytyi edellisenä päivänä oikeuskuulustelussa vastaamasta hänelle esitettyihin kysymyksiin syyttämällä, että poliisit ovat toistamiseen piesseet häntä ja riisuneet hänet ilkialastomaksi kuulusteluissa. Neitonen sanoi joutuneensa syrjittäväksi myös sikäli, että häntä on pidetty QPP:n laitoksella, jotavastoin muut War Measures lain perusteella pidätetyt naiset on siirretty naisten vankilaan. Liittohallituksen oikeusministeri John Turner kieltäytyi Ottawassa hyväksymästä opposition ehdotusta tutkimuksen suorittamiseksi miss Rosen pahoinpitelysyytöksestä. Sellainen tutkimus kuuluu Quebecin viranomaisille, hän selitti.

Toronto. — NDP:n Ontarion jaoston entinen maakuntajärjestön sihteeri John Harney, 39-vuotias englanninkielen opettaja York yliopistosta, antoi keskiviikkona virallisen tiedon, että hän tavoittelee mainitun puolueen kansallisen johtajan manttelia. Uusi johtaja valitaan ensi huhtikuussa.

Kreikan puolueet juntan valvontajyrän alle

Ateena. — Kaikki perustuslaillista järjestystä vastustavat tai nykyisen vallitsevan järjestyksen kumoamiseen pyrkivät Kreikan poliittiset puolueet tullaan kieltämään ja hajottamaan, ilmenee Ateenassa äskettäin julkaistusta lakiehdotuksesta.

Laki, joka on yksi sarjassa niin sanottuja institutionalisia lakeja, alistetaan julkiseen keskusteluun ennen kuin Kreikan sotilashallitus antaa sille lainvoiman. Tämä tapahtuu julkaisemalla laki Kreikan virallisessa lehdessä.

Hallitus on luvannut julkaista kaikki ehdottamansa 18 institutionalista lakia ennen vuoden loppua, jolloin Kreikan uusi perustuslaki tulee kokonaan voimaan.

Nyt julkaistu lakiehdotus määrittelee poliittisten puolueiden aseman maassa parlamentaarisen hallinnon tultua uudelleen voimaan.

Suurin osa perustuslain pykälistä tuli voimaan heti kun ne oli hyväksytty vuoden 1968 syyskuussa pidetyssä kansanäänestyksessä.

Poliittisia puolueita koskevien äskettäin julkaistujen lakiehdotusten mukaan kaikilla puolueilla on oltava johtaja, puoluevaltuusto, hallitus ja varainhoitokomitea. Puoluevaltuustoon joka on puolueen korkein elin, on kuuluttava puolueen kaikki parlamentinjäsenet ja puolueen kaikki viime vaaleihin osallistuneet valitsematta jääneet ehdokkaat.

Puolueen paikallisosastot valitsevat uuden puoluelain mukaan puolueen ehdokkaat parlamentinvaaleissa. Tämän jälkeen toimeenpanokomitea, jolla on myös valtuudet muuttaa ehdokaslistaa, hyväksyy heidät.

Puolueiden on julkaistava vuosibudjettinsa ja annettava muulloinkin tietoja taloudellisesta tilastaan. Kaikkien puolueiden toimintaa valvoo Kreikan puoluelakituomioistuin, joka saa valtuudet hajottaa kaikki perustuslain määräyksiä rikkovat puolueet tai kaikki puolueet, jotka toimivat vallitsevan yhteiskuntajärjestyksen vastaisesti. Valtion virkamiehet eivät saa kuulua puolueisiin.

Uutta lakia pidetään poliittisella taholla epärealistisena, koska se vähentää puoluejohtajien valtaa ja edellyttää aivan liian monia elimiä, mikä tekee päätöksenteon mutkikkaaksi ja hitaaksi.

Ruumiinpalasia joululahjaksi?

Ostaisitteko lapsellenne lahjaksi laatikon, jonka päällä lukee Ruumiinpalasia ja joka sisältää muovisia maksoja, sydämiä, munuaisia, keuhkoja, sormia, silmiä? Tai nuken, joka on raskaana ja joka "synnyttää" vauvan vetoketjulla varustetusta vatsastaan?

Englannissa tällaiset lelut ovat aloittaneet joulumarkkinat ja herättäneet melkoista kohua aina alahuonetta myöten.

"NELJÄN MARKAN" ELINTENSIIRTOLEIKKI

Neljällä markalla saa Lontoon tavarataloista laatikon joka sisältää täydellisen ruumiin varaelinten sarjan. Jotta leikki olisi todenmukaisempi lapsille on tehtailija koristanut irralliset jäsenet ja elimet veritahroilla — että se muka auttaisi lapsia ymmärtämään kuinka vaikeaa amputointi ja elintensiirto on.

Englannin lelutehtailijoiden liittokin on kauhuissaan ja kuvailee leluja "likaiseksi työksi". Parlamentissa leluja sanottiin "kauheiksi ja hämäräperäisiksi" ja hallitusta vaadittiin kieltämään lelujen myynti.

Näitä kauhuleluja valmistetaan Hongkongissa. Erään tiedon mukaan niitä on tuotu Englantiin jo pari miljoonaa laatikkoa.

LONDONIN ALUEELLA SATOI PALJON LUNTA

Toronto. — Londonin alueella, Ontariossa juuttui tiistaina satoja autoja kaupungin itäpuolella.

Torontosta lähtenyt eräs Grayhoundin linja-auto, jossa oli 35 matkustajaa, oli aikataulusta 10½ tuntia myöhässä. Londonin alueella suljettiin lumen paljouden vuoksi useita kouluja. Bussi-palvelu keskeytettiin kaupungin eräissä osissa. Air Canadan lennot peruutettiin ja postia ei kannettu lainkaan.

Länteen kulkeva Macdonald-Cartier -tie avattiin liikenteelle iltapäivällä ja itää kohti menossa olleet autot saatiin hitaasti liikkeelle kello kolmen tienoissa.

Barrien pohjoispuolella riehunut myrsky jätti jälkeensä 30 tuuman vahvuudelta lunta Stayner ja Sunnidale sekä Collingwood alueilla. Viimeksimainitulla alueella olevat hiihtomajat tiedoittivat, että ne aloittavat liiketoimintansa tämän viikonlopun aikana.

Londonin alueella alkoi myrsky maanantai-iltana, aiheuttaen vaikeuksia vyöhykkeellä Goderichista ja Grand Bendista Huron järvelle Stratfordiin ja Woodstockiin.

Lumen tulo loppui tiistaina, mutta se jätti 23 tuuman vahvuudelta tätä valkoista ainetta Londonin lentokentälle — ja yli jalan vahvuudelta alueen muille paikkakunnille.

Vilkas aamuliikenne ehkäisi Londonissa katujen ja teiden avaamisen. Goderichin poliisiviranomaiset ilmoittivat siellä muodostuneen 4 jalkaa korkeita luminietoksia.

Vakavampia liikenneonnettomuuksia ei kuitenkaan tapahtunut näillä "lumialueilla'. Toronto pelastui kokonaan tästä lumimyrskystä.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Ainoastaanko "kuumaa ilmaa"?

Toisin kuin kyynillisyyteen taipuvat yksilöt, jotka sivuuttavat olkapäitään kohottaen mitään merkityksettömänä sanahelinänä Ottawassa pidetyn liberaalipuolueen ohjelmallisen edustajakokouksen kaikki päätökset, meidän lehtemme lukeutuu niihin canadalaisiin, joiden mielestä tämä kokous heijasti vallitsevan aukon levenemistä tämän puoluejohdon ja jäsenistön välillä. Tämä siitäkin huolimatta vaikka kokous antoi miltei yksimielisen siunauksensa pääministeri Pierre Trudeaun johtaja-asemalle, hyväksyi eräitä työväenvastaisia lakeja ja vältteli joitakin päivänpolttavia kansallisia ja kansainvälisiä kysymyksiä, joista olisi vaitiolon tai miltei täydellisen vaitiolon asemesta pitänyt puhua ja keskustella mahdollisimman yksityiskohtaisesti.

Asiallisesti puhuen voidaan esimerkiksi todeta, että vaikka puoluekokous ei antanut johdolle varsinaista taisteluhaastetta esim. War Measures-lain voimaan julistamisesta, niin osanottajain keskuudessa oli ilmeisesti suurta huolestuneisuutta siitä, että pääministeri Trudeau voi "heittää pesuveden mukana lapsenkin ulos", eli siitä, että FLQ:n tuomittavan terrorismin juurimisen nimissä voidaan päätyä maan kansanvaltaisten oikeuksien rajoittamiseen ja hävittämiseen — eräänlaisen poliisivaltion perustamiseen. Tämä vaistomainen pelko ja huoli kansalaisoikeuksia uhkaavasta vaarasta ilmaistiin äänin 492—424 hyväksytyssä päätöslauselmassa, missä puoluejohdolla ja liberaalipuolueen muodostamalle hallitukselle suositellaan muodostettavaksi "itsenäisesti toimiva" erikoinen tarkkailu- eli valvontalautakunta, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että War Measures-lain tilalle nyt laadittavana olevaa poikkeuslakia ei käytettäisi väärin — kansalaisvapauksien rajoittamiseen ja hävittämiseen.

Pian tämän jälkeen saatiin kuitenkin pääministeri Trudeaun lausunto, jonka yhteydessä hän sanoi, että hallitus ei tule noudattamaan tässä puoluekokouksen päätöstä — että mitään tällaista tarkkailu- eli valvontalautakuntaa ei muodosteta ja siitä siisti.

Samanlaisia "ei tipu" lausuntoja tulevat liberaalien puoluekokoukseen osallistuneet saamaan vastauksena myös toivomuslausuntoon, että maamme resursseja ei enää myytäisi pilkkahinnasta Yhdysvaltain monopoleille, ja että maan taloudellista itsemääräämisoikeudesta on pidettävä entistä parempi huoli.

Kaiken tämän perusteella voidaan luonnollisesti esittää ajatus, että mitä hyödyttää pitää lainkaan puoluekokouksia, jos oikeiksi ja tarpeellisiksi katsotut päätöslauselmat heitetään korkeimman johdon toimesta muitta mutkitta roskakoriin?

Se on tietenkin osoitus porvaripuolueiden aatteellisesta mahoudesta, eli siitä, että vain työväenluokan johdolla voidaan nykyajan suurongelmat perustuksiaan myöten ratkaista.

Mutta samalla kertaa on syytä muistaa, että "jumalan myllyt jauhavat hitaasti". Liberaalipuolueen tyytymättömiä voidaan ilmeisesti rauhoittaa kaunopuheisin sanakääntein, mutta pitkää aikaa ei se tule vetelemään. Suurpääomaa edustavien puolueiden, siis myös liberaalipuolueen filosofiana on, että puolueen "päätökset eivät ole sitovia" hallitusministereihin nähden; että pääministeri ja hänen ministerinsä voivat tehdä mitä parhaaksi näkevät puoluepäätöksistä perustamatta. Ajat muuttuvat kuitenkin — hitaasti kyllä, mutta sittenkin. Esimerkkinä mainittakoon, että liberaalipuolue ei "tarvinnut" takavuosina juuri lainkaan edustajakokouksia, paitsi uuden johtajan valintaa varten. Vuodesta vuoteen 1919—1966, Canadan liberaaleilla oli vain kolme edustajakokousta. Vuonna 1948 ja 1957 valittiin uudet johtajat ja v. 1961 oli ta. "ajattelijain" konferenssin v. 1960 suosittelema review eli tarkistuskonferenssi. Puoluekokousten merkitys näyttää siis lisääntyvän.

Kuunkulkijan merkityksestä

Heti sen jälkeen kun Neuvostoliiton avaruusaluksesta Luna 17. tuli Kuun pinnalle tutkimustyötä tekemään liikkuva laboratorio, 8-pyöräinen kuunkulkija (Lunakhod), uutistoimisto TASS selitti melko niukkasanaisessa lausunnossaan tätä tapahtumaa seuraavasti: "Luna 17. aloitti uuden vaiheen Kuun tutkimisessa. Automaattisesti toimivan liikkuvan laitteen — Lunokhodin — käyttö Kuun tutkimisessa lisää tutkimustyön laajuutta ja lisää huomattavasti tieteellisten tietojen saantimahdollisuutta".

Tulevaisuuteen katsoen mainitussa uutistiedossa sanottiin, että myöhemmin lähetettävät (ja ilmeisesti kokemusten perusteella parannetut versiot — V) miehittämättömät avaruusalukset laskevat tällaisia "kuukulkijoita" sellaisiin kaukana oleviin paikkoihin kuin Marsiin, Merkuriukseen ja Venukseen.

Toisin sanoen kalevalaisten esi-isiemme laulun sanoilla, "siitä se tie menevi, ura uusi urkenevi". Monet jo tunnetut seikat ja "merkit" viittaavat todella voimakkaasti siihen, että Kuunkulkijan menestyksellinen tutkimustyö ei tuonut vain "uutta sanaa" avaruustutkimuksen alalle, kuten eräät päivä- ja aikakausjulkaisut ovat esittäneet, vaan avasi todennäköisesti kokonaan uusia mahdollisuuksia kuten TASSin tiedonannossa vaatimattomasti ja melko yksikantaisesti selitettiin.

Nyt on ilmeistä, että Neuvostoliiton avaruustiedemiehet ovat viitoittaneet itselleen toisenlaisen tien mitä ovat heidän ammattiveljensä kulkeneet Yhdysvalloissa. Silloin kun Yhdysvaltain avaruustutkijat panivat asiallisesti puhuen rahaa säästämättä kaikki likoon siinä mielessä, että Kuun pinnalle laskee ensimmäiseksi joku amerikkalainen, Neuvostoliiton tiedemiehet selittivät, että he eivät osallistu mihinkään "kilpailuun" tällä alalla. Kun amerikkalaiset onnistuivat tässä yrityksessään saavuttaen historiallisesti tärkeän ensimmäisen etapin, ihmisen laskemisen Kuun pinnalle ja turvallisen tulon sieltä takaisin, tällä mantereella oli piirejä jotka selittivät, että Neuvostoliitto puhuu "ei kilpailuun osallistumisesta" siksi kun se "hävisi kilpailun".

Kukaan — vähiten meidän lehtemme — ei luonnollisestikaan väheksy yhdysvaltalaisten tiedemiesten ja astronauttien suursaavutusta — menoa Kuuhun ja paluuta sieltä takaisin.

Mutta miehittämätön Luna 16. joka suoritti pehmeän laskun Kuuhun, keräsi sieltä Kuun pintanäytteitä ja toi ne takaisin Neuvostoliittoon ja vielä enemmän Luna 17. ja sen Kuuhun viemä "kuunkulkija" todistavat kouraantuntuvalla tavalla, että Neuvostoliitto ei todellakaan osallistunut Yhdysvaltain kanssa kilpailuun, vaan kulki määrätietoisesti omaa linjaansa.

Tulokset alkavat nyt olla meidän maallikkojenkin nähtävissä. Yhdysvaltain avaruustutkimus on tunnustetusti kriisitilassa. Saavutettuaan loistavan tavoitteensa, Kuun pinnalle laskun, amerikaklaisilla tiedemiehillä ei ilmeisestikään ollut toista, pitkän tähtäyksen tavoitetta. Tuhansia korkeasti ammattitaitoisia tiedemiehiä ja muita on eronnut Yhdysvaltain avaruustutkimustyöstä. "Miehitetty avaruustutkimus on elänyt aikansa", sanoi presidentti Nixonin tieteellisen neuvonantokomitean puheenjohtaja tri Thomas Gold Luna 16. onnistuneen matkan jälkeen. Hän ilmaisi mielipiteen, että Apollon lisälennot "olisivat hölynpölyä . . ."

Muita samansuuntaisia arvioita ja toteamuksia on kuultu eri puolilta maailmaa. Toisaalta on syytä panna merkille, että Luna 16. ja viimeksi Luna 17. sekä sen "kuunkulkijan" antamien opetusten perusteella neuvostoliittolaiset avaruustutkijat puhuvat entistä vakaumuksellisemmas sa äänensävyssä uusista ja entistä häikäisevimmistä avaruustutkimusoperaatioista, jotka ovat ilmeisesti jo piirustuspöydällä, tai sitäkin enemmän edistyneitä. Melkoisella varmuudella voidaan nyt todeta, että Apollo-lentojen onnistumisen perusteella annetut loistavat lausunnot Yhdysvaltain suuresta johtoasemasta avaruustutkimuksen alalla olivat ilmeisesti suuresti liioiteltuja. Päinvastoin seuraavia jymysaavutuksia avaruustutkimuksen edistämiseksi ja laajentamiseksi, ei ole odotettavissa Yhdysvalloista, vaan aivan äskettäin vasta 54:ta kansallispäiväänsä viettäneestä Neuvostoliitosta.

Neuvostoliittolaiset ovat korostaneet ja tähdentävät yhä miehittämättömien, automaattisesti toimivien avaruusalusten ja laboratorioiden ensisijaisuutta avaruus tutkimuksessa. Tämä ei tietenkään tarkoita, että NL väheksyisi ihmisen osuutta tässä tieteellisessä tutkimustyössä. Kaukana siitä! Neuvostoliiton pitkän tähtäyksen ohjelmaan sisältyy avaruusasemat ja ihmisen avaruusmatkat, sillä parhainkaan automaatti ei vastaa tutkimust" ihmisjärkeä. Mutta tämä tulee myöhemmin, sitten kun miehittämättömät avaruusalukset ja sellaiset liikkuvat laboratoriot kuin kuunkulkija, ovat ensin tasoittaneet tietä ihmiselle — hankkineet turvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja ja kokemuksia matkoilta Kuuhun ja pitemmällekin.

PORTUGALILAISTEN LEVITTÄMÄT MYRKYT AIHEUTTAVAT NÄLÄNHÄTÄÄ

Portugalin pääministeri Marcello Caetano keräsi maansa korkeimman johdon viime vuonna yhteen ja kysyi heiltä, oliko mitään tehtävissä Mosambikissa, Angolassa ja Guinea-Bissaussa taistelevien vapautusliikkeiden murskaamiseksi. Sotilasjohto, varsinkin näissä kolmessa Portugalin siirtomaassa taistelevien joukkojen komentajat, olivat varmoja asiastaan ja lupasivat hoitaa tilanteen nopesti. Vaatimuksena oli huomattavasti paisutettu sotilasbudjetti seuraavaksi vuodeksi.

Caetano suostui, ja budjetti kasvoi entisestään. Ja tämän vuoden alussa kenraalit ryhtyivät täyttämään lupaustaan.

Mosambikissa, Afrikan itärannikolla sijaitsevassa siirtomaassa, portugalilaiset alkoivat koota joukkojaan 'murskaavaan iskuun' Frelimoa, Mosambikin vapautusrintamaa, vastaan. Frelimo pitää hallussaan Mosambikin pohjoisia maakuntia, yhteensä noin viidettä osaa maasta.

Kun portugalilaisten hyökkäys keväällä alkoi, siihen otti osaa yli 35,000 miestä. Heidän tukenaan oli ilmavoimat, tykistö sekä runsaasti panssareita. Alku näytti menevän lupaavasti ja portugalilaisten onnistui maahanlaskun avulla perustaa Pohjois-Mosambikiin pataljoonan vahvuinen tukikohta. Tämä vaati kuitenkin raskaita tappioita sekä siviiliväestölle, jota pommitettiin jatkuvasti, että portugalilaisille joukoille.

Tukikohdan perustaminen, joka jäikin koko operaation näkyvimmäksi tulokseksi, ei kuitenkaan ole osoittautunut erityisen suureksi voitoksi portugalilaisille. Frelimo on saartanut sen ja suorittaa jatkuvasti hyökkäyksiä tukikohtaa vastaan. Portugalilaiset joukot eivät ole uskaltautuneet ympäröivälle maaseudulle sissien pelossa ja ne joutuvat huoltamaan tukikohtansa ilmateitse.

Frelimo aloitti portugalilaisten suurhyökkäyksen jälkeen alkusyksyllä oman vastahyökkäyksen, josta saadut tulokset ovat toistaiseksi olleet menestyksellisiä.

ANGOLASSA EPÄONNEA

Angolassa eivät portugalilaiset pystyneet kokoamaan joukkojaan yhteen suurhyökkäykseen kuten Mosambikissa. He suorittivat sen sijaan kolme peräkkäistä operaatiota, ensimmäinen maan pohjoisosissa, toinen koillisessa ja kolmas itäisissä maakunnissa, joissa se edelleen jatkuu ollen loppuvaiheissaan.

Tulokset ovat Angolassakin olleet masentavat portugalilaisille. Heidän tappionsa ovat raskaat eivätkä he ole onnistuneet murtamaan MPLA:n, Angolan vapautusrintaman otetta. MPLA on päinvastoin pystynyt laajentamaan toimintaansa entisestäänkin. Aseellista taistelua käydään jo kymmenessä Angolan viidestätoista maakunnasta. ja MPLA:n hallinnassa on yli kolmasosa maasta.

Epäonnistuminen on saanut Portugalin sotilasjohdon epätoivoiseksi. Tästä on osoituksena mm. se, että lentäjät ovat Angolassa saaneet määräyksen levittää napalm-pommien lisäksi myös kemikaaleja, jotka tuhoavat kasvillisuuden ainakin pariksi vuodeksi ja muuttavat myös myrkytyksen saaneiden ihmisten perintötekijöitä.

NÄLÄNHÄTÄ MYRKKYJEN VUOKSI

Angolassa levitetyt myrkyt ovat samoja kuin ne, joilla jenkit ovat jo vuosikausia myrkyttäneet Vietnamia. Myrkkyjen vaarallisuudesta tehtyjen tutkimusten perusteella niiden käyttö Vietnamissa kiellettiin virallisesti keväällä. Mutta kuten arvata saattoi, ei virallinen kielto käytännössä merkinnyt mitään, vaan niitä käytetään edelleen myös Vietnamissa.

Kemikaalien seurauksena on Angolassa monilla alueilla nälänhätä, ja asukkaat pakenevat suurin joukoin Sambiaan ja Kongoon etsien ruokaa. Juuri sitä portugalilaiset haluavatkin. He tietävät menettäneensä jo itäiset maakunnat, ja yrittävät näin ajaa kansan pois, tarkoituksena vaikeuttaa sissien huoltoa.

Useat Portugalin johtoklikin jäsenet ovat tajunneet, että siirtomaiden menetys on vain ajan kysymys. Siksi he ovat korostaneet läheisten siteiden luomista Länsi-Eurooppaan, mm. EEC-jäsenyyden tärkeyttä.

PORTUGALIN "HAUKAT" JA "EUROOPPALAISET"

Näiden "eurooppalaisten" vastapainona Portugalissa on kuitenkin myös voimakas ja vaikutusvaltainen "haukkojen" ryhmittymä, joka ei voi kuvitellakaan siirtomaista luopumista ja joka on valmis antamaan joukkojen tais-

(Jatkuu 3 sivulla)

Kirjeitä

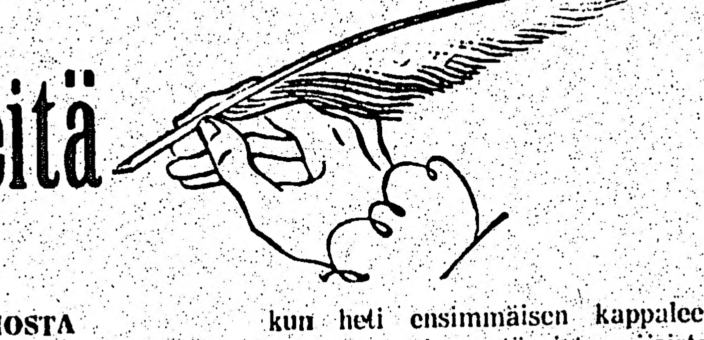

KIITOS MAINIOSTA CABAREE-ILLASTA

Sudburyssa oli marraskuun 14 päivän iltana tuulinen ja kolea sää, mutta kun astuimme sisälle Finnish haaliin oli kaikki heti toisin, siellä oli lämmintä ja kodikasta. Haalille oli täksi illaksi järjestetty Sävel-kuoron toimesta cabareetanssit, joissa ei ollut moitteelle tilaa. Palvelu oli hyvä, kahvi ja voileivät mainioita sekä sievät bunnytytöt viehättäviä ja musiikki sellaista, että johdatti heti soiton alussa lattialle tanssimaan. Eräs toiskielinen henkilö huomauttikin, "ettei nämä ole suomalaisten tanssit kun heti ensimmäisen kappaleen soidessa lattia on täysi tanssijoista, sillä suomalaiset aina antavat orkesterin soittaa vähintään kolme kappaletta ennen kuin ensimmäiset parit alkavat tanssimaan."

Tilaisuudessa myytiin myös lahjavoittolippuja ja voittona oli kori, mikä sisälsi omenia, rypäleitä ja myös "plus" pohjalla. Olen aikoinani ostanut paljon lippuja ja samoin tein tässäkin tilaisuudessa. Tavallisesti en ole voittanut, vaan nyt oli minulla onni voittaa kyseinen kori numerolla 48140. Oli siis tällä reissulla onni matkassani.

Tästä hyvin järjestetystä illasta lausun parhaat kiitokseni Sävelkuoron komitealle ja kaikille sudburylaisille ystäville. — W. Jokela, RR. 2 Parry Sound, Ontario.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

Tällä kertaa näyttää osuustoiminta osoittavan nousun merkkejä. Niinpä esim. tuhansia jäseniä käsittävän teräsunion piirissä on menossa modernin osuuskaupan perustaminen Sudburyyn.

Mahtanevatkohan nykyiset "supermarketit" jo siitä pelosta sivun kokoisilla ilmoituksilla tiedoittaa hintojensa laskemisista.

Standard Dairy on myyty. Ostajana Palm Dairy. Ja nyt osuusmeijerissä puhelin soi tuhkatiheään. Maitotuotteiden ystävät tiedustelevat millä ehdoilla Co-Op Dairy haluaisi heitä palvella. Näyttää, että maitotuotannossakin on yhteenliittyminen päivän kuumin kysymys.

Isot nielevät pienempiä. Osuusmeijeri on osoittautunut sitkeähenkiseksi. Liikkeen johto on sitä mieltä, että ne ostopalautukset — joita on kuluttajillemme jaettu jo yli satatuhatta (100,000.00) dollaria — miellyttävät ostajia.

Viime aikoina on Co-Op Dairyn myynnit nousseet valtavasti ilmoittaa myyntiosaston johtaja. Tämän kirjoittajan mielestä Teidän kannattaa liittyä tämän Co-Op Dairyn asiakkaaksi ja jäseneksi. — Reporteri.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Frank Ranta, Pottsville, Ont., täyttää maanantaina, marrask. 30 päivänä 73 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Mitä muut sanovat

UUSI SUURI "VAARA" QUEBECISSA

Montreal. — . . . Hän (Quebecin finanssi-instituuttien ministeri William Tetley) sanoi, että työttömyysvakuutusta käsittelevän (liittohallituksen) Valkoisen kirjan ehdotus joidenkin (korkeimpien) vakuutusmaksujen korottamiseksi 53 dollarista 100:aan dollariin viikossa voi aiheuttaa vahinkoa Quebecille (do harm to Quebec).

"Quebecissa on melkoisesti työttömyyttä, ja työttömyysvakuutusmaksujen korottaminen pakottaisi vain työttömänä olevat pysymään työttöminä sen sijaan, että hankkisivat työpaikan, ja lisäisivät maakunnan tuottavaisuutta."

— CP:n uutistieto marrask. 17 pnä 1970.

SUOMEN UUTISIA

Helsinki. — (Suomi-Seura). —

Aluevaltaus Suomen sydänkirurgiassa

Sydänveritulpan saanelle potilaalle on tehty uusi verenkiertotie Suomessa. Leikaus on Suomen ensimmäinen ja vielä harvinainen Euroopassa.

Kaksi vuotta sitten veritulpan sairastaneelle 55-vuotiaalle naiselle tehtiin sepelvaltimon ohitusleikakus 25. syyskuuta. Dosentti Pekka T. Harjola suoritti leikkauksen Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa. Leikkauksessa johdettiin veri kiertymään aortasta sepelvaltimon terveeseen osaan jalasta siirrettyä laskimon pätkää pitkin. Uusi kiertotie ohittaa vaurioituneen sepelvatimon osan, joka on pahoin ahtautunut. Potilas on toipunut hyvin. Hän pääsi sairaalasta neljä viikkoa leikkauksen jälkeen ja saa jo tehdä kevyitä kotitöitä.

Ohitusleikkaus on tehty Suomessa kahdelle potilaalle. Toinen potilaista kuoli muutamia päiviä leikkauksen jälkeen. Syynä ei kuitenkaan ollut leikaus, vaan toiseen sepelvatimoon tullut veritulppa. (HS)

Kirkollisvaalit päättyivät

Noin 60-prosenttisesti uudistuvat Suomessa seurakunnalliset luottamuselimet 13. marraskuuta päättyneiden kirkollisvaalien tuloksena. Äänestysprosentin voimakas kasvu, uusien jäsenten ja naisten pääseminen entistä enemmän vaikuttamaan seurakunnalliseen päätöksentekoon kirkkovaltuustoissa ja -neuvostoissa olivat vaalien leimallisimmat piirteet koko maassa.

Naisia valittiin luottamuselimiin nyt noin 30 prosenttia kaikista. Vuoden 1966 lopussa tehdyn koko maata käsittävän tutkimuksen mukaan naisten osuus seurakuntien hallintoelimissä oli 18,9 prosenttia. (US)

Suomalaiskeksintö polttaa öljyn noettomasti

Tamperelainen yritys on tehnyt keksinnön, joka tekee mahdolliseksi raskaan polttoöljyn noettoman ja melkein täydellisen palamisen lämmityskattilassa. Keksinnöllä on taloudellista ja ilmansuojelullista merkitystä ja se saattaa parantaa suomalaisen poltinteollisuuden kilpailuasemaa.

Laatukattila OY:n toimitusjohtaja, insinööri Kalevi Lampinen kertoo, että mikäli uutta poltinta käytetään nykyisten oljypolttimien sijasta, pienenee savukaasun mukana ilmaan menevä nokimäärä noin 70 prosenttia. Lämpökeskuksen piipusta ei tällöin nouse lainkaan silmin havaittavaa savua, sanoo Lampinen. Savupiipusta hukkaan menevä lämpömäärä pienenee Lampisen mukaan noin 20 prosenttia. Tämä tarkoittaa yhden prosentin hyötysuhdelisäystä ja muutaman tuhannen markan säästöä keskikoisessa lämpökeskuksessa. Edelleen savukaasun puhdistimia ei enää lainkaan tarvittaisi, eikä kattiloissa voisi tapahtua rikkihapon aiheuttamaa korroosiota, koska rikkihappoa ei muodostuisi. (HS)

Sakari Jurkka kiertueelle Yhdysvaltoihin ja Canadaan kesäkuussa 1971

Eräs Suomen suosituimpia komedianäyttelijöitä Sakari Jurkka tulee kiertueelle Yhdysvaltain ja Canadan itäosiin ja keskilännelle ensi kesänä, kerrotaan Suomi-Seurasta Helsingistä. Kiertueen muodostaa neljän hengen seurue, johon kuuluvat lisäksi Sakari Jurkan vaimo Helen Elde-Jurkka Helsingin Ruotsalaisesta teatterista, hänen sisarensa Vappu Jurkka sekä Lauri Komulainen Helsingin Kaupunginteatterista. He esittävät Mika Waltarin vuonna 1950 erästä silloin suunnitteilla ollutta Amerikan kiertuetta varten kirjoittaman hauskan iloittelun "Myöhästynyt hääyö", jota ei vielä tiettävästi ole Amerikassa esitetty. Näytelmän ohjaa Emmi Jurkka, joka ei itse matkusta mukana. Suunnitelman mukaan kiertue vierailee niin monella suomalaispaikkakunnalla kuin vain aikataulu sallii. He saapuvat New Yorkiin kesäkuun 1 päivänä ja lähtevät paluumatkalle kesäkuun 28 päivänä. Suomi-Seura Helsingissä hoitaa kiertueen alkujärjestelyt.

Salisburyn hallitusta ei saa tunnustaa

Y K, New York. — YKn turvallisuusneuvosto tuomitsi jälleen viime viikolla yksimielisesti Rhodesian viisi vuotta sitten tapahtuneen yksipuolisen itsenäisyysjulistuksen ja kielsi kaikkia maita tunnustamasta Salisburyn hallitusta.

Neuvosto kehotti myös Englantia "ryhtymään pikaisiin ja tehokkaisiin toimenpiteisiin laittoman kapinan lopettamiseksi". Neuvosto päätti myös, että kaikki Rhodesian vastaiset pakotteet pidetään edelleen voimassa.

Viime viikolla Englanti käytti neuvostossa veto-oikeuttaan ja esti jyrkemmän päätöslauselman, jossa Englantia kiellettiin myöntämästä Rhodesialle itsenäisyyttä ennen kuin valta on annettu afrikkalaiselle enemmistölle.

NL:n ja Romanian kauppasopimus

Moskova. — Neuvostoliitto ja Romania solmivat lähiaikoina uuden pitkäaikaisen kauppasopimuksen vuosiksi 1971—1975.

Tulevana viisivuotiskautena kasvaa maiden välinen kauppavaihto yli 35 prosentilla meneillään olevaan viisivuotiskauteen verrattuna. Tavaratoimitusten arvo ylittää tänä aikana 5 miljardia dollaria.

PÄIVÄN PAKINA

MAURI ON TYÖNSÄ TEHNYT . . ."

Viikon vaihteessa kirjoja ja aikakausjulkaisuja tutkiessa "pisti silmään" yksi erikoisen räikeä, hyvin ajankohtainen ja miksei myös opettava uutistieto.

Se oli New York Times Servicen lähettämä kuvaus erään etelä-vietnamilaisen sotaveteraanin kohtalosta.

Ko. sotaveteraani — Nguyen Bang on hänen nimensä — oli vapaaehtoisena Saigonin junttaa "avustamassa" olevien Yhdysvaltain asevoimien erikoisjoukkojen — ettemme sanoisi myrskyjoukkojen — (Green Berets) riveissä.

Green Beretsin riveissä hän oli kolmisen vuotta sitten menettänyt molemmat jalkansa. Neljisen kuukautta sitten hän oli juonut ylimääräisesti lääkkeitään tarkoituksella päästä pois maailman vaivoista. Veteraanin äiti löysi poikansa ja kantoi hänet sairaalaan.

Mies parani, mutta palasi kuukauden kuluttua takaisin toisen jalkatynkänsä uudelleen leikkausta varten. Siltä sairaalamatkalta palattuaan mies häädettiin asunnostaan, mikä hajoitettiin Saigonin poliisien toimesta.

Tällainen on tämän 27-vuotiaan Green Berets-veteraanin nykyhetken asema.

"Amerikkalaisten saavuttua kyläämme tammikuussa 1966 minulle annettiin valinnan mahdollisuus" selittää Bang. "Minä voin jäädä kylääni ja taistella kyläläisten puolesta, tai minä voin liittyä Etelä-Vietnamin (Saigonin juntan) armeijaan jolloin minut lähetettäisiin Saigoniin sotilaskoulutusta saamaan. Minä halusin olla lähellä vaimoani ja lapsiani, siksi liityin (USAn) erikoisjoukkoihin."

Ollessaan Green Beretsin riveissä Bang sai palkakseen 8,300 piastresia kuukaudessa.

Haavoittumisensa jälkeen hän ei voinut enää huolehtia vaimostaan ja kolmesta lapsestaan. He jättivät hänet. Hänen vaimostaan tuli erään amerikkalaisen sotilaan jalkavaimo.

Vaikka koko Saigonin komento on pystyssä ja voi säilyä vain Yhdysvaltain asevoimien alaisuudessa ja tuella, Saigonin juntan veteraanien asiain ministeri Phan Van Dong on mainitun uutistiedon mukaan selittänyt tilannetta osapuilleen samalla tavalla kuin paholainen selittäisi pyhää kirjaa: "Amerikkalaisen komennuksen alaisuudessa taistelleet eivät ole sotaveteraaneja."

"He eivät ole olleet missään Etelä-Vietnamin vakituisessa armeijayksikössä (vaikka miehelle annettiin vaihtoehto joko liittyä Green Beretsiin tai Saigonin joukkoihin, kuten Bang sanoo) ja niinmuodoin he eivät ole Etelä-Vietnamin armeijan kontrollissa. Ja veteraanit eivät voi esittää valituksia amerikkalaisia vastaan sillä he tietävät ne ehdot, joiden perusteella he kontrahdin allekirjoittivat.

Toisin sanoen, Saigonin juntan asevoimissa haavoittuneet raajarikot saavat jonkinlaista eläkettä, mikä maksetaan heille 4 kertaa vuodessa. Mutta tuhannet etelävietnamilaiset, jotka on saatu rahan voimalla tai muilla epärehellisillä keinoilla Yhdysvaltain pelättyjen myrskyjoukkojen, Green Beretsin riveihin, saavat haukkoa ilmaa.

Green Beretsin riveissä olleet terveytensä menettäneet etelävietnamilaiset ovat Saigonin juntan silmissä amerikkalaisten palveluksessa olleita siviilejä — ja sellaisina he eivät ole oikeutettuja saamaan veteraanien eläkettä.

Toisaalta amerikkalaiset "auttajat" ovat etukäteen huolehtineet kontrahdin pienillä kirjaimilla kirjoitetun osan perusteella, että mitkään jälkipuheet eivät ole sallittuja.

Virallisissa kirjoissa Bang on 100-prosenttinen invaliidi. Sellaisena Green Berets antoi hänelle eromaksuksi $200 — ja sillä siisti.

Tällaisia suurta "auttajaa" avustaneita pieniä uhreja on mainitun uutistiedon mukaan tuhansia ja tuhansia Etelä-Vietnamissa.

Se on vanha juttu. Silloin kun isoiset tarvitsevat apua, he ovat suusanallisesti valmiina lupaamaan yhtä hyvää ja seitsemän kaunista. Esim. lakkojen aikana luvataan heikommin valistuneille työläiisle miltei ylimääräinen taivasosuus jos he suostuvat jäämään rikkureiksi. Urkkijoiksi värvätyille työväenliikkeen luopioille ja muille sellaisille karvajaloille luvataan samalla mitalla.

Mutta sitten kun heitä ei enää tarvita, silloin sanotaan: "Mauri on työnsä tehnyt, Mauri saa nyt mennä."

— Känsäkoura.

Urheilukuulumisia

HÖYRYJYRÄ JOE FRAZIER TEKI SELVÄÄ FOSTERISTA

Detroit. — Ammattinyrkkeilyn raskaansarjan maailmanmestari Joe Frazier säilytti viime viikolla mestaruutensa ty'määmällä haastajansa raskaan keskisarjan maailmanmestarin Bob Fosterin Detroitissa käydyssä ottelussa.

JOE ON HELPPO PALA SANOO CASSIUS CLAY

Atlanta. — Entinen raskaan sarjan nyrkkeilymestari Cassius Clay seurasi Frazierin ja Fosterin MM-kamppailua Atlantassa televisiosta. Hänen näkemyksensä ja lausuntonsa olivat samanlaisia kuin hänen voitonpäivinään vuosia sitten.

Kun Frazier iski Fosterin lattiaan toisessa erässä, niin Clay hypähti ja huusi: "Olen päässyt selville tempuistasi. Ei ole vaikeata nujertaa sinua. Kuka tahansa pystyy voittamaan sinunlaisesi."

— Olen iloinen, että hän (Frazier) sai näin vakuuttavan voiton, Clay jatkoi, sillä en halua kuulla mitään anteeksipyyntöjä, kun kukistan tuollaisen pummin.

Televisionäytäntöä seuraamassa ollut yleisö sai ylimääräistä huvia, kun Clay varjonyrkkeili minuutin verran.

— Foster ei ole raskaan sarjan miehiä. Itse painoin 81.5 kiloa kymmenen vuotta sitten. Nyt painoni on 95.2 kiloa, mutta olen kolme kertaa vahvempi ja kaksi kertaa nopeampi. En aio iskeä häntä riekaleiksi, vaan aion leikkiä hänen kanssaan, Clay mainitsi.

Claylta pyydettiin lausuntoa MM-ottelusta.

— Frazier menetti kunnioituksensa Fosterin iskuihin, koska niissä ei ollut voimaa. Mutta jos hän tekee samoin otellessaan minua vastaan, niin näytän hänelle olevan viisainta kunnioittaa raakaa voimaa.

— En tiedä, milloin kohtaan Frazierin. He eivät tunnu oikein halukkailta saada minua vastaansa. He aavistavat, että Frazierin makean leivän päivät ovat lopussa heti, kun hän on otellut kanssani.

Clayn seuraava vastustaja on Oscar Bonavena. Ottelu on 7. joulukuuta New York Madison Square Gardensissa. Clay toivoo pääsevänsä kamppailemaan myös Frazierin kanssa niin pian kuin mahdollista, mieluiten jo helmikuussa.

ALEKSEJEV PUNNERSI 220,5 KG.

Volgograd. — Neuvostoliiton yliraskaan sarjan painonnostaja Vasili Aleksejev, maailman vahvin mies teki viime viikolla Venäjän liittotasavallan mestaruuskilpailuissa uuden punnerruksen ME:n 220,5 kg. Aikaisempi ennätys oli myös Aleksejevin nimissä ja se parani nyt kilolla.

SAKSALAISET SOPIVAT URHEILUSUHTEISTAAN

Mynchen. — Itä- Länsi-Saksan urheiluliitot ovat päässeet viime perjantaina sopimukseen maiden välisten urheilusuhteiden palauttamiseksi ennalleen.

Liittojen johtajat tapasivat nyt Mynchenissä toisen kerran 11 vuoteen. Ensimmäiset neuvottelut käytiin tänä vuonna 2. heinäkuuta Hallessa Itä-Saksassa.

Länsi-Saksa on pyrkinyt syrjimään DDR:n urheilua ja vaikeuttamaan sen pääsyä kansainvälisille kilpakentille yleisen ulkopolitiikansa mukaisesti.

Tämä Länsi-Saksan pyrkimys on heijastunut kansainvälisessä olympialiikkeessä ja myös eri kansainvälisissä urheiluliitoissa mm. siten, että DDR:n urheilijoille ei ole annettu viisumeita ns. NATO-maihin. Sama syrjintä on heijastunut myös suurissa kansainvälisissä kilpailuissa, joissa NATO-maiden edustajat ovat kieltäytyneet soittamasta DDR:n hymniä ja nostamasta salkoon DDR:n lippua.

Ensimmäisen suuren voittonsa DDR sai maansa tunnustamisessa urheilun alalla Meksikon olympiakisoissa, joissa se ensimmäistä kertaa esiintyi omana joukkueenaan. Myös vuonna 1972 pidettävät Mynchenin olympiakisat ovat suuresti huolestuttaneet taantumuksellisia länsisaksalaisia urheilujohtoa, koska on oletettavissa että DDR:n hymni soitetaan useammankin kerran tulevassa olympiakaupungissa.

Nähtävästi kuitenkin Länsi-Saksan ulkopolitiikan uudenlaiset tuulet ovat nyt heijastuneet urheilulemänkin alalle, josta tämä sopimus on esimerkkinä.

ÄLÄ VÄLITÄ — anna Heynon välittää!
Soita 481-0001
ROLF HEYNO
REALTOR
2279 Yonge St. Suite 9, Toronto 12
Täysivaltainen suomalainen kiinteistövälittäjä
Toronto Real Estate Boardin jäsen

Nyt on saatavana
TASKUKALENTERI 1971
128 sivua — Hinta $1.00
(Sisältyen vero)

SISÄLTÖLUETTELO:
Kalenteriosasto, käsittäen nimipäivät, merkkipäivät ja muistiinpanosivut.
Mitä matkustaja saa viedä Suomeen ja tuoda sieltä.
Metristen mittojen vertailua.
Suomen edustus Canadassa.
Canada Pension Plan eläkettä saa myös työkyvyttömät.
65—70 vuotiaat eivät saa Canada Pension Plan eläkettä työssä ollessaan.
Canadan suurimmat kaupungit.
Kuu.
Miljoona nuorta valitsijaa.
Lämpömittarit.
Lämpömittarien vertailu.
Canadan vaihtelevat alinpalkkataksat.
Farmariharvennus jatkuu Canadassa.
Canadan juhlapäiviä.
Medicare.

Hankkikaa itsellenne "Taskukalenteri 1971", siinä on paljon käytännöllisiä ja hyödyllisiä tietoja jokaiselle.

Taskukalentereita tilauksista jotka käsittävät 5 kpl. tai enemmän myönnetään 15 pros. palkkio. Kirjakaupoille ja jälleenmyyjille erikoisalennus.

TASKUKALENTERI 1971 on saatavana paikkakuntanne asiamieheltä tai tilaamalla osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
P. O. BOX 69, SUDBURY, ONT.

Portugalilaisten levittämät mvrkyt aiheuttavat nälänhätää

(Jatkoa 2 sivulta)

tella viimeiseen asti. Pääministeri Caetano on tiettävästi yrittänyt tasapainotella "haukkojen" ja "eurooppalaissiiven" välillä. Hänen tiedetään kuitenkin olevan lämmin USA:n ystävä, kun taas haukat ovat enemmän kallistuneet Etelä-Afrikan hyväksi.

Jokin aika sitten Portugalin tekemä tarjous NATO:lle perustaa tukikohtia Mosambikiin, Angolaan ja Guinea-Bissauhun on ilmeisesti osoitus haukkojen voimakkaammasta asemasta. Ilmeistä on, että NATO tulee hylkäämään tarjouksen. Silloin haukat varmasti kääntävät katseensa entistä tiiviimmin Etelä-Afrikkaan. Jo nyt on Mosambikissa ja Angolassa valkoisia eteläafrikkalaisia joukoja, ja sen ilmavoimat ovat suorittaneet lukuisia hyökkäyksiä sissejä vastaan. Virallisen avunpyynnön tullessa se ei epäröi. Etelä-Afrikan fasisti-hallitus toivoo pääsevänsä "auttamaan", koska se tajuaa sissien menestyksen Portugalin siirtomaissa olevan vakava vaara myös omalle tulevaisuudelleen.

Portugalin johtoklikki joutuu pian tekemään ratkaisun tulevaisuuden toimenpiteistä. Se voi merkitä Etelä-Afrikan hallituksen joukkojen laajamittaista mukaantuloa, USA:n painostuksesta huolimatta (se kokee Etelä-Afrikan vakavana kilpailijana Afrikassa). Samalla ratkaisu voi sisältää Caetanon syrjäyttämisen ja vieläkin tiukemman fasistisen nostamisen pääministerin pallille.

Husak vieraili Neuvostoliitossa

Moskova. — NKP:n pääsihteeri Leonid Brezhnev ja Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen ensimmäinen sihteeri Gustav Husak tapasivat viime viikolla Moskovassa. Husak on saapunut Moskovaan aiemmin tehdystä keskinäisestä sopimuksesta.

Leonid Brezhnev ja Gustav Husak vaihtoivat mielipiteitä NKP:n ja TKP:n veljessuhteiden ja yhteistyön jatkuvaan lujittamiseen ja kehittämiseen liitttyvistä kysymyksistä.

Yllätys USA:lle

Washington. — Yhdysvaltain avaruus -tiedemiehet myönsivät viime viikolla, että Neuvostoliitto oli voittanut heidät kilvassa lähettää ensimmäinen moottoriajoneuvo Kuuhun.

Amerikkalaisten on määrä lähettää ensimmäinen moottoriajoneuvo Kuun pinnalle ensi heinäkuussa tapahtuvalla Apollo-15-lennolla.

Tieto Luna-17 -kuualuksen mukanaan viemästä kahdeksanpyöräisestä moottoriajoneuvosta tuli täydellisenä yllätyksenä amerikkalaisille. Yllätys ei sen sijaan ollut ranskalaisvalmisteisen laserlaitteen lähettäminen Kuuhun, sillä amerikkalaiset asiantuntijat ovat olleet perillä Ranskan ja Neuvostoliiton viimeaikaisesta avaruusyhteistyöstä.

Yhdysvallat sijoitti itse laserheijastimen Kuun pinnalle heinäkuussa 1969 tapahtuneen Apollo-lennon yhteydessä.

CLUB NEWS

Information please

Toronto. — Parents and grandparents, if you have children 12 yrs and under, who will be attending the Don Hall Christmas Party December 20th, 2 p.m. would you please let Jean Saloranta know at the following number: 651-0317. All the names have to be known by Dec. 11th.

— J.S.

Toronton kuulumisia

Toronto. — Finlandia-kuoron syyskonsertti on Don haalilla joulukuun 6 päivänä, alkaen kello 4 iltapäivällä. Konsertti on järjestetty samalla Suomen itsenäisyyspäivän merkeissä.

Kuoro esittää tilaisuudessa kauniita lauluja Ty Lembergin johdolla ja vierailijoina esiintyy mm. ukrainalainen orkesteri ja lisäksi saadaan kuulla sekä nähdä useita yksityisesityksiä, jotka ovat varmasti korkeata tasoa.

Tietenkään kukaan ei voi olla saapumatta tähän arvokkaaseen tilaisuuteen. Siis "hopan" etupää kohti Don haalia joulukuun 6 päivänä.

* * *

Toimen Naisten joulumyyjäiset ovat Don haalilla marraskuun 29 päivänä, alkaen kello 3 iltapäivällä. Tilaisuudessa on taas runsaasti saatavana kaikenlaisia kauniita käsitöitä ja leivonnais- ja ruokatarvepöytä on myös perinteellisellä paikallaan. Siis tänä sunnuntaina Toimen Naisten myyjäisiin.

* * *

Yrityksen järjestämät laatikkopäivälliset onnistuivat mainiosti ja eräs henkilö, joka oli laatikkopäivällisillä ensimmäistä kertaa sanoi, ettei tämän jälkeen enää pillereitä tarvita. Kiitos hyvästä ateriasta.

* * *

Huolehtikaamme, että jouluonnentoivotuksemme tulevat lehtiimme hyvissä ajoin, sillä keräysaika alkaa lähestyä nyt loppuaan. Toivottavasti myös kannatamme kaikkia niitä liikkeitä, jotka ilmoittavat lehdissämme. — J. N.

KUULUT DIANA TIPAT LIEVENTÄVÄT KIUSALLISTA YSKÄÄ

Tuntiessanne sairautta, särkyä joka paikassa, muistakaa tämä — paremman tunteen saamiseksi pian, ottakaa kuuluja **DIANA TIPPOJA. DIANA TIPPOJEN** farmaseuttiset substanssit auttavat todella nopeasti lieventäen heti kylmettymisestä, pölystä, savukkeiden polttamisesta aiheutuvaa itsepintaista yskintää. Alentaa kuumetta, huojentaa päänsärkyä, kipua, kurkkukipua, käheyttä, rintakylmettymistä ja katarria. **DIANA** lieventää kiusallista aivastusta, tippuvaa nenävuotoa, antaa helpomman ja vapaamman hengityksen, hengitysvaikeuksia, keuhkoputki-, astma- ja keuhkoputkitulehdusta potevalle. **DIANA TIPAT** auttavat myös särkeviä ikeniä tai hammaskipuja, happo-ruoansulatushäiriöitä, mahakaasua ja pureva vatsakipuja. Mikään ei auta **DIANA TIPPOJEN** lailla paremman tunteen saamista heti.

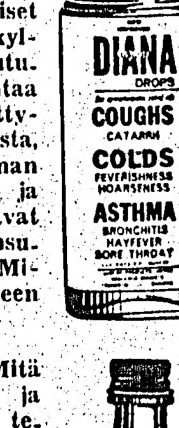

ROXODIUM helpottaa reuma- ja nivelreumakipuja. Mitä kauemmin odotatte, sitä kauemmin kärsitte kipuja ja epämukavuutta, hierokaa **ROXODIUMIA** nopean ja tehokkaan tuloksen saamiseksi, itsepintaisen, akuuttisen kivun lieventämiseksi selkärangassa ja selässä, lantiokivun, lonkkahermosäryn (issiaksen), sorminivelten, ranteiden, kyynärvarsien, käsivarsien, lapojen kivun, sääri-, polvi- ja nilkkakipujen helpottamiseksi. Ajettuvien naarmujen ja pahojen iskujen, haavojen ja loukkaantumisien kipujen lieventämiseksi, hierokaa **ROXODIUMIA. ROXODIUM** antaa myös nopean, tehokkaan ja menestyksellisen käytön märkiville haavoille, paiseille, ajoksille, nypyille päälle ja ihosyyhylle, ihottumille ja kasvo, niska ja käsien ihottumille. Hierokaa **ROXODIUMIA.** Mikään ei toimi kuin **ROXODIUM.**

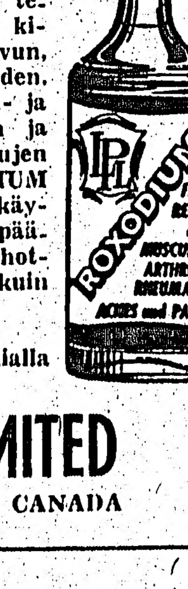

Nämä lääkkeitä myydään rohdoskaupoissa kaikkialla Canadassa.

LUSCOE PRODUCTS LIMITED
5 5 9 BATHURST STREET, TORONTO 4, CANADA

ETELÄPÄÄN KUULUMISIA

South Porcupine. — Terveisiä täältä kulta-alueelta. Olemme saaneet asua kauniitten syysilmojen olosuhteessa me, jotka emme ole innostuneet talvikalastuksesta, olemme tykänneet tästä kovasti; järvet ovat sulina ja laineet loiskuvat vasten rantakiviä.

Rakennus- ym. syystyöt ovat menestyneet täällä hyvin ja tänä syksynä on ollutkin paljon rakennustöitä. Esimerkiksi Timminsin kauppalassa on tänä syksynä ollut historian suurimmat työt käynnissä. Siellä on tehty paljon yksityisasuntoja sekä suurempia asuntotaloja vanhemmille kansalaisille. Sitten siellä on rakennuksen alaisena kauppalan ensimmäinen ostokeskus johon tietojen mukaan tulee parikymmentä kauppaa joista toiset melko suuriakin. Tälle rakennukselle on omistettu tuon kylän ensimmäisen kansakoulun koko toiminta-alue, joka käsitti koko katuneliön. Tietojen mukaan alakerta omistetaan satojen autojen pysäköimistilaksi ja maan kamaran yläpuolelle tulevat liikehuoneustot, joiden kaikkien pitäisi olla valmiina Pääsiäisen aikaan.

Näiden lisäksi siellä on valmistunut useita suuria koulurakennuksia, jotka on varustettu aivan uima-altaita myöten nykyaikaisiksi. Niitä on tehty niin ranskan- kuin englannin kielisille oppilaille. Tämä kauppala on kehittynyt viime vuosina kaksikieliseksi, joiden sivussa pienemmät kielet ovat jääneet huomaamatta, vaikka kymmenet eri kansallisuuteen kuuluvat ovat sitäkin kylää aina rakentaneet ja rakentavat edelleenkin — johon yhteisöön on suomalainenkin mies ja nainen pannut oman puumerkkinsä ja hyvin kunniakkaasti kantaneet kuormansa koko kauppalan historian ajan.

* * *

Sitten tätä meidän Eteläpäätä lähellä olevalla Texas Golffin sulimorakennuksella on ollut myöskin työt kovasti käynnissä. Siellä on sitä rakennuksen pohjaa laitettu aivan mailikaupalla, mutta nyt tällä viikolla sieltä kuului huonoja uutisia. Sieltä on vähennetty satakunta työläistä ja jotkut ajattelevat että sieltä vähennetään lähiaikoina vieläkin enemmän. Eikö talven aikana käykään tämän rakennuksen teko täydellä voimalla, vai mistä siinä on kysymys? Kaikki nämä toimenpiteet lisäävät vain sitä suurta työttömien armeijaa mikä marssii nykyisin Canadan kaduilla ja teillä.

* * *

Kovasti ristiriidassa ovat nykyisin tämän kulmakunnan asukkaiden ja Ontarion terveyslautakunnan ajatukset. Sairaalatiloista on suorastaan huutava puute, potilaita lojuu sairaaloiden odotushuoneissakin ja kotihoidossa, mikä määrän tietää.

Nyt ovat nämä ihmiset ja niiden kunnalliset ja valtiolliset edustajat ruvenneet vaatimaan, että tässä kylämme laidassa sijaitsevassa mielitautiparantolassa pitäisi avata ne tyhjät osastot yleisen sairaalan käyttöön. Siellähän on pölyyntymässä melkein sadan henkilön sairaspaikat joita ei ole vielä käytetty, vaikka tämä laitos on ollut avoinna jo yli kaksi vuotta.

Tämä mielitautiparantola joka rakennettiin tähän Potsvillen kylään, tuli kaikkien varovaisten laskelmien mukaan maksamaan lähelle 7 miljoonaa kuningattaren kuvalla varustettua dollaria, mutta tähän asti sitä on käytetty vain rajoitettu osa. Kertoman mukaan on käytännössä vain puolet sen sairastiloista, siksi sairastilojen puutteessa on tullut kovia vaatimuksia sen jokaisen osaston avaamiselle. Jäämmekin odottamaan miten tämä kysymys ratkeaa.

* * *

Harvemmin täällä tapahtuu suoranaisia murhia, mutta niiden tapahduttua ne tuntuvat sitäkin raaemmilta. Pari viikkoa sitten oli murhamies tai nainen, tunkeutunut Timminsissä sijaitsevan erään lakimiestoimiston konttorihuoneustoon, jossa sillä kertaa työskenteli kolmen alaikäisen lapsen äiti, Timminsin poliisikonstaapelin Joseph Harwoodin vaimo. Uutistietojen mukaan mrs. Harwood oli kuristamalla surmattu työhuoneeseensa.

Välittömästi murhan jälkeen kutsuttiin paikalle Torontosta rikosetsivät, jotka ovat alustavasti tutkineet kaikki mahdolliset seikat murhaajan kiinnisaamiseksi, mutta tätä kirjoitettaessa ei ole vielä ketään voitu asettaa syytteeseen murhatyön suorittamisesta.

* * *

Entiseen aikaan oli käräjillä syytettynä ihmisiä heinien, halkojen ja karjan varkauksista, mutta nyt tämän tapaisia rikoksia ei paljon tapahdu. Nyt rikokset ja lainvastaiset työt tapahtuvat autojen ajon yhteydessä. Syytetään kansalaisia liian kovasta ajosta, humalapäissään ajaja on erikoisen kovan lain tuomittavana.

Viime viikon poliisioikeudessa oli pari miestä syytettynä liian suurien kuormien kuljettamisesta. He olivat kuorma-auton ajureita eikä heidän ajolupansa edellyttänyt niin raskasta kuormaa. Toinen syytetyistä anoi kuukauden lykkäystä, jolla ajalla hän kertoi hankkivansa lainopillista apua, mutta toinen myönsi syyllisyytensä, jolloin tuomari kysyi "millä perusteella hän on rikkonut näitä säädöksiä?" Mies kertoi että jos nykyisin kuorma-auton ajuri aikoo maksaa laskunsa ja elättää perheensä, niin hänen täytyy aina ajaa ylikuormitettuna, taksat kuulemma ovat sellaiset. Tuomari myönsi ymmärtävänsä tätäkin puolta, mutta määräsi maksettavaksi lain mukaiset raskaat sakot.

* * *

Olen itsekseni monasti ihmetellyt että miksi tätä suomenkieltä ei ole asetettu kansainväliseksi kieleksi. Tällöin meillä ulko-suomalaisilla ei olisi mitään kielivaikeuksia. Luin eräästä Suomessa painetusta sanomalehdestä, että kielemme ja lausuntaoppimme on todella laaja, koska lähes sadalla eri tavalla voi kertoa jonkun olevan humalassa. Koettakaapa lukijat "järkeillä" aikanne kuluksi, minä olen koettanut, mutta en ole päässyt neljästäkymmenestä yli ollenkaan. — H.

• AJANKOHTAINEN
MONIPUOLINEN
JA ARVOKAS
JULKAISU

Joulu
1 9 7 0

on ilmestynyt tyydyttämään kansalaistemme juhla-ajan lukemisen halua.

48 SIVUA HINTA $1.25

Se on runsaasti kuvitettu ja painettu hyvälle paperille

SISÄLTÖ:
Joulutervehdys
Taas joutui joulu
Paimen ja pässi
Vain urakka
Muistelmiani kahdesta joulusta
Kotikunnailla astelen
Mainen suomalaisten elämästä
Tummat pilvet
Joulumuistelmia
Joulun ilo
Toista oli ennen
Kuusamon nurkan tarina
Lännen rannoilta
Joulupuuro jäi syömättä
Luonto ei ole maho
Rauhantahtoinen Canada — asekauppa kukoistaa
Myrskyinen joulu Pohjanmerellä 1911
Pikku-Liisan kirje joulupukille
Velikulta
Dollarin kohtalo
Ajanlaskustamme
Joulun aika
Robi
Suomalaiset Ruotsin kaivoksissa
Nautimmeko riistoisasti riistokahvia
Meidän on ilo
Vilma Castro kävi Helsingissä
Suuri Mestari
Espanjalainen "punainen" herttuatar
Joulutarina
Valloissa vapautta kokemassa
Avioliittosopimuksia?
Huumoria

Tätä Joulu-julkaisua on saatavana paikkakuntanne asiamieheltä tai voi tilata suoraan osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
P. O. Box 69 Sudbury, Ont.

Metrijärjestelmä "otettava pakosta" käytäntöön

Ottawa. — Kuluttajain asiain ministeri Ron Basford sanoi täällä viikon lopulla, että Pohjois-Amerikka voi joutua "metrijärjestelmän meren saareksi", jos täällä ei siirrytä myös metrijärjestelmään.

Esiintyen paino- ja mittalakia käsittelevän komitean istunnossa mr. Basford sanoi, että Japani on siirtynyt metrijärjestelmään, ja että kun Britannia tekee samoin, silloin voi Pohjois-Amerikka joutua kalliiksi tulevaan asemaan, missä se tuottaa tavaroita yhden mittajärjestelmän pohjalla kotimaista kulutusta ja toisen mittajärjestelmän mukaan ulkomaista käyttöä varten.

Milloin tahansa tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-Op Stores Ltd.
176 S. Algoma St. Thunder Bay, Ont.

KUULUMISIA JÄRVIENPÄÄSTÄ

Thunder Bay. — Lakehead yliopiston kemiallisen osaston insinööri tri R. G. Rosehart selitti luennossaan viime perjantai-iltana yliopiston juhlasalissa, että politikoitsijat pitävät suurta melua saastuttamisesta, mutta eivät ole selvillä elohopean määrästä mikä missäkin on elämälle vaaraksi. He eivät myöskään syventy tutkijain selostuksiin, jotta tietäisivät kuinka pitkälle teollisuuslaitokset ovat syyllisiä. Mutta hänen käsityksensä mukaan ei asiaa ratkaista yksilölliseen vastuunalaisuuteen vetoamisella, kuten Ontarion pääministeri Robarts täällä aikaisemman seminaarin avajaiseksi esitteli puhuessaan tupakan tuhkasta ja savukkeiden pätkistä. Tri Rosehart korosti, että hallinnollinen vastuunalaisuus ja valtioitten yhteistoiminta ovat tarpeellisia seikkoja.

Hän viittasi YK:n pääsihteerin U Thantin arviointiin maailman asukasluvun lisänätymisestä. Maailman asukasluku ylittää nyt kolme miljardia ja se voi seuraavan parinkymmenen vuoden kuluessa kaksinkertaistua. Vaikka Canada on laaja maa ja väkiluku vain 21 miljoonaa, hänen mielestään on tulevaisuudessa omaksuttava yhteisiä syntyväisyyden rajoittamiskeinoja koska nykyiset toiminnat eivät anna riittävää elintasoa. Ja jos ei valistus auta, niin "olen minä valmis kannattamaan baby bonuksen maksun lopettamista". Se oli oikeastaan hänen porvarillisen ajattelunsa johtopäätös, vaikka siinä kuulosti olevan puoli leikkiäkin.

Täällä Londonista vieraillut University of Western Ontario yhdistyksen presidentti prof. L. S. Lauchland puhuessaan myöhemmin yliopiston ravintolassa kahvipöydässä tuli lopputulokseen, että näitten asiain käsittely on yhdistettävä kaupungin ja alueen suunnitelmiin. Saastutus on osa teollisuus-, liikenne-, rahoitus- y.m. kysymyksistä, korosti hän.

Kysymyksien yhteydessä totesivat useat, että meidän ympäristömme, vesistömme ja elinolojemme saastuttaminen on kehittynyt siihen pisteeseen, jossa vissit suuren rahan yhtiöt (esim. Great Lakes Paper Co., Abitibi, Domtar, Dryden Paper, Ontario Minnesota Paper ym.) ovat luvanneet tehdä tarvittavat toimenpiteet koneitten ja tarpeiden varaamiseksi puhdistuksen suorittamiseksi, mutta se jää yhä vain "lupaukseksi". Luokkaedut määrittelevät ettei niille pakkoa saada, lakia ei lueta, mutta työväen ja kansan joukkojen painostuksella täytyy hallitukset saada vaatimaan yhtiöiltä toimintaa vastuunalaisuutensa mukaan ja rahoittamaan tarvittavat kustannukset.

* * *

Eino Kyyny kuoli täällä sairaalassa sunnuntaina marraskuun 22 p. Hän oli syntynyt Kauhajoella Suomessa ja oli 67 vuotias. Tänne hän saapui v. 1928 ja työskenteli ympäristön metsätyömailla ja kuului alansa työväen unioon. Lähinnä suremaan jäi vaimonsa Elvi ja tytär Eila Loucks ja neljä lastenlasta.

Everest hautaustoimiston välityksellä saatettiin hänet keskiv. Riverside hautausmaahan sukulaisten ja ystävien saattamana.

* * *

Finnish haalilla tarjoillaan sunnuntaina, joulukuun 6 pnä Suomen itsenäisyyspäivän vieton merkeissä pidettävässä tilaisuudessa laatikkopäivällinen. Tarjoilu alkaa kello 12 p. Samassa tilaisuudessa jaetaan 10 voittoa rullalippujen ostajille.

* * *

Joulukuun 12 pnä on Aikamme Naisten "RummageSale", eli käytettyjen tavarain myynti. Tilaisuus alkaa kello 9 aamulla.

* * *

CSJ:n Port Arthurin johtokunnan kokous pidetään keskiviikkona joulukuun 2 pnä alkaen kello 7.30 illalla. Toivottavasti kaikki jäsenet huomioivat muutoksen.

— ATH.

Chile ja Unkari diplomaattisuhteisiin

Santiago. — Chile ja Unkari ovat päättäneet solmia keskenään diplomaattisuhteet suurlähetystötasolla, ilmoitettiin Chilen ulkoasiainministeriöstä.

EDUSTAMME KAIKKIA MATKAILUPALVELUJA
Soittakaa, kirjoittakaa eli käykää toimistossamme
RITARI TRAVEL SERVICE
Matkailutoimisto vuodesta 1936
7 Cedar St., Sudbury, Ontario Puhelin 675-5683

Huvimatka Suomeen 1971

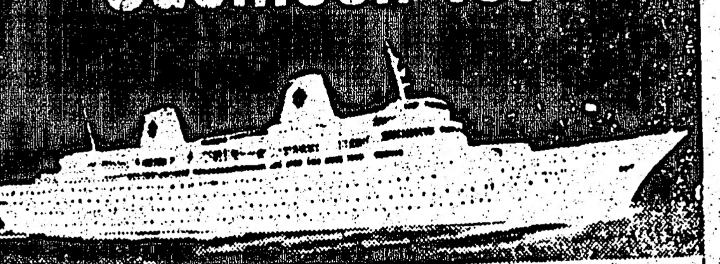

M.S. KUNGSHOLM
TOUKOKUUN 29, 1971
NEW YORKISTA—KÖÖPENHAMINAAN

M.S. FINLANDIA
KESÄKUUN 6, 1971
KÖÖPENHAMINASTA—HELSINKIIN
jonne saavutaan kesäk. 7 p.

Matkanjohtajana Mr. Eino J. Railimo, SAL:n New Yorkin konttorista ja matkanemäntänä Mrs. Sylvia Aarnio New Jerseystä.

LIPPUJEN HINNAT
M.S. KUNGSHOLM — Turistiluokka — New York/Kööpenhamina, alkaen US $285.—1/2 R/T; US $300.—O/W. Jos paluu tapahtuu kesäk. 28 p. M.S. KUNGSHOLMILLA, halvin edestakainen lippu maksaa vain US $510.—.
M.S. FINLANDIA—Turistiluokka—Kööpenhamina/Helsinki . . . US $42.— (I luokka US $56.—). Kööpenhaminassa viivytään vain 4 tuntia.—Tähän lipun hintaan sisältyy hyttipaikka ja kaikki ateriat M.S. FINLANDIALLA sekä matkustajan ja hänen matkatavaroidensa siirto laivasta toiseen Kööpenhaminassa.

MATKATAVARAA ILMAISEKSI
koko—tai puolilipulla aina 270 paunaan saakka sekä M.S. KUNGSHOLMILLA että M.S. FINLANDIALLA New Yorkista Helsinkiin. Lisäksi hyteissä menevä käsipakaasi ILMAISEKSI. Ylipainosta molemmilla laivoilla pieni lisämaksu.

Muut laivavuorot 1971.
New Yorkista: elok. 18 . . . GRIPSHOLM
Göteborgista: kesäk. 28 . . . KUNGSHOLM

The KUNGSHOLM and the GRIPSHOLM are registered in Sweden, and the FINLANDIA is registered in Finland.
VARATKAA PAIKKANNE PIKAISESTI MATKATOIMISTOSTANNE TAI SUORAAN
Swedish American Line

MONTREAL 1, QUE., CANADA .... 465 St. John Street
WINNIPEG 2, Man., CANADA Dahl S.S. Agcy., Ltd., 325 Logan Ave.

MUISTILISTA

Ohjelmallinen tilaisuus ja kylmä ateria Suomen Itsenäisyyspäivän merkeissä Finnish-haalilla sunnuntaina, jouluk. 6 pnä, kello 1.30 ip. Sisäänpääsy $200.

Lasten joulujuhla Finnish-haalilla sunnuntaina jouluk. 13 pnä, kello 2 ip. Ohjelmaa, ravintola ja Joulupukki.

Uuden vuoden vastaanottotanssit Finnish-haalilla jouluk. 31 pnä, klo 9 ip.—1 ap. Sisäänpääsy $4.00 hengeltä. Soittaa Leo Niemen yhtye. Varatkaa lippunne ajoissa, rajoitettu määrä.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla tiistaisin klo 7.30 ill.

Finnish haalin suomalainen kirjasto on avoinna tiistaisin klo 7—8 ill.

Kirjanpitoa, virallisten kaavakkeiden ja kirjeiden ym. engl. kielelle kääntämistä sekä kaikkea toimisto alaan kuuluvaa "kynätyötä".

AUVO PELTOLA
Puh. 674-6127
31 Ester Rd. S. S. 1, Sudbury

Aika varata
JOULULAHJANNE
Hyvä valikoima hienoja timantteja, sormuksia, kelloja, rintaneuloja, rannerenkaita ym. käytännöllisiä lahjaesineitä.
Kohtuullisin hinnoin
MIKE MIZIUK
JEWELLERS
123 Cedar St. Puh. 674-1354
vastap. Bell Telephonea Sudbury

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONTARIO
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. klo 11 ap. — 9 ip.
Puh. 869-2920

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

KAUNIITA
KUKKIA
KUKKAKIMPPUJA
KUKKALAITTEITA
Poiketkaa hakemassa kukkakalenterinne
LOUGHEED
FLOWER SERVICE
Puhelin 673-9595
252 Regent St. S.
Hazel kadun kulm.
22 Durham St. N.
President Motor Hotel
New Sudbury kauppakeskuksessa
SUDBURY

BLATCHFORD
ja
SUR-GAIN
REHUSEOKSIA
Taitavaa lihanleikkausta ja käärimistä
Erikoisuutena tilaukset jäädyttäjiä varten
SANTALA GENERAL STORE
Wahnapitae Ontario
12. 19. 26. 3.

Kannattakaa liikkeitä jotka ilmoittavat Vapaudessa!

SUDBURYN UUTISIA

HAVAITTIIN SYYTTÖMÄKSI

Kaksitoista miehinen valamiehistö havaitsi tiistaina päättyneessä oikeuskuulustelussa Cambrian Collegen opettajan, 32-vuotiaan Bernard Fransenin, Long Lakelta, syyttömäksi häntä vastaan nostettuun lakivastaiseen onnettomuuspaikalta poistumissyytökseen. Oikeuskuulustelu koski viime vuoden tammikuun 8 päivänä tapahtunutta 40-vuotiaan Paavo Ollikaisen kuolemaan johtanutta yliajoa lähellä "neljän tien risteystä".

Oikeuskuulustelun tuomarina toimi tällä kertaa Alibert St. Aubin ja valamiesoikeus kumosi aikaisemmin poliisioikeudessa asiasta annetun päätöksen.

Yleinen syyttäjä sanoi oikeuden käsiteltävänä olleen jutun "mitä ihmiset milloinkin tekevät". Hän korosti valamiehistölle, ettei ole mahdotonta ajaa tummissa vaatteissa olevan henkilön päälle pimeän aikana.

"Se voi tapahtua kenelle hyvänsä, mutta kysymyksessä on nyt onnettomuuspaikalta poistuminen ja avunannosta kieltäytyminen."

Yleinen syyttäjä sanoi autoon tulleiden vahinkojen olleen huomattavia, koska Ollikainen sai kovan iskun lonkkaansa ja lensi sen jälkeen selälleen auton konepellin päälle. Hän sanoi Fransenin autoa tutkittaessa siitä löydetyn Ollikaisen vaatteisiin sopivia hiukkasia ja ruumiissa olleen vastaavasti auton maalin hiukkasia.

Fransen otti poliisiin yhteyden 26 tuntia onnettomuuden jälkeen ja pyysi poliisin tarkistamaan autonsa, koska hän sanoi silloin muistaneensa, että hän oli ajanut jotain päin lumikinoksessa "lähellä" sitä paikkaa, missä onnettomuuden oli ilmoitettu tapahtuneen.

Tuomarin valamiehistölle osoittamassa lausunnossa selostettiin, että syytetyn onnettomuuden jälkeinen käyttäytyminen ei osoittanut sitä, jotta hän olisi tiennyt ajaneensa jonkin henkilön päälle.

Puolustusasianajajana toiminut Elmer Sopha sanoi valamiehistölle puolestaan, "että mentäisiin liian pitkälle tai olisi erittäin vaarallista havaita Fransen syylliseksi tietoisesti onnettomuuspaikalta poistumiseen."

Valamiehistö harkitsi asiaa neljä tuntia, ennen kuin havaitsi Fransenin syyttömäksi häntä vastaan nostettuun syytteeseen.

SOVITTELIJA

Opetusministeri William Davisin Laurentian yliopiston "kriisiä" tutkimaan nimittämä J. G. Hagey palasi Sudburyyn tiistai-iltana koettaakseen sovittaa yliopistolla vallitsevat erimielisyydet.

Keskiviikkona mr. Hagey tapasi yliopiston hallinnon finanssikomitean ja tänään (torstaina) hän keskustelee senaatin jäsenten kanssa sekä perjantaina hallinnon kanssa.

Hän palaa sen jälkeen Waterlooseen, mutta hänen odotetaan matkustavan uudelleen Sudburyyn ensi viikolla.

Ryhdyttyään "sovittelijaksi" mr. Hagey on vieraillut Laurentian yliopistolla useita kertoja keskustellen oppilaiden, opettajien ja hallintovirkailijain kanssa.

"PÄRINÄPOIKIA" KALTERIEN TAKANA

Sudburyn "Saatanan valittujen" moottoripyöräpoikien klubin yksitoista miespuolista jäsentä on nyt pidätettynä Sudburyssa ja Sault St. Mariessa. Yksi nuori tyttö on myös pidätetty.

"Pärinäpoikia" vastaan on nostettu erinäisiä syytteitä, jotka vaihtelevat ryöstöstä luvattomien huumausaineiden hallussapitoon.

Yhdestoista klubin jäsen Sylvester (Kissa) Morkowski pidätettiin samanaikaisesti Susan Clementin kanssa Larch-kadun varrelta tiistai-iltana.

Poliisien eräs puhemies sanoi, että tutkimukset klubin edesottamuksien suhteen jatkuvat. Useat henkilöt, jotka ovat valittaneet joutuneensa klubin jäsenten hyökkäysten kohteeksi, ovat nyt tulleet esille tekemään valituksensa, koska suurin osa "pärinäpojista" on kaltereiden takana, sanoi hän.

BILL KALLIO ESIMIESEHDOKKAANA

Aikaisemmin Waters-kunnan esimiehenä toiminut Bill Kallio asettui maanantai-iltana nykyisen kunnanesimiehen Charles Whiten vastaehdokkaaksi joulukuun 7 päivänä pidettävissä kunnallisvaaleissa.

Kallio hävisi esimiehen paikan mr. Whitelle vuonna 1968, voitettuaan sitä edeltäneissä vaaleissa Whiten verokysymyksen nojalla.

Sävel-kuorolaiset vierailevat pyhänä vanhainkodissa

Voidakseen ilahduttaa siellä olevia kansalaisiamme, Sävel kuoro vierailee Sudburyn vanhainkodissa (Pioneer Manor) tänä sunnuntaina (marrask. 29 pnä) kello 7 illalla. Ohjelmassa on kuorolauluja, soittoa, duettoja jne. Kuorolaisille ja hoidokeille on pyydetty ilmoittaa, että kokoonnutaan Vanhainkodin juhlasalissa eli auditoriumissa kello 7 illalla.

Kuollut

Hisko Kauhanen, 358 Antwerpkadulta, Sudburyn seudun eräs vanhin ja hyvin tunnettu kansalaisemme, kuoli Sudburyn General sairaalassa maanantaina, marraskuun 23 päivänä lyhyen sairauden murtamana. Hän oli kuollessaan 90 vuoden ikäinen.

Kauhanen oli syntynyt Suomessa, mistä hän muutti Canadaan vuonna 1910 ja asui Torontossa vuoteen 1914, minkä jälkeen hän muutti Sudburyn seudulle asuen täällä 56 vuotta. Hän oli ennen eläkkeelle siirtymistään räätäli ja omisti oman vaatturiliikkeensä.

Lähinnä suremaan jäi yksi poika Reino ja kaksi tytärtä, mrs. Sylvia Nurmi sekä mrs. Aili Prediger, kaikki Sudburyssa ja seitsemän lastenlasta sekä kuusi lastenlastenlasta.

Hautaus suoritetaan Lougheedin kappelista Park Lawn hautausmaahan tänään (torstaina) kello 1 iltapäivällä. Past. W. Sumner suorittaa siunauksen.

KIITOS

Täten haluamme lausua kauniit kiitokset ystäville ja sukulaisille kauniista kukkalaitteista, myötätunnon osoituksista ja Sävel-kuorolle kauniista lauluista äidin muistolle.

Kiitämme myös "muistojen kukkia" ilmoituksista lehdissä.

Kiitollisuudella muistaen,

LAURI KARJALAINEN
JA PERHE
R. R. 2 Sudbury, Ont.

Saksojen keskustelu tämän kuun aikana

Berliini. — Vielä tämän kuun aikana ,siis joko tällä viikolla tai viimeistään ensi viikolla maanantaina tapaavat Saksojen neuvotteluvaltuuskunnat toisensa DDR:n pääkaupungissa Berliinissä. Tätä koskeva kaukokirjoitinsanoma välitettiin DDR:sta Bonniin.

Tarkkaa tietoa neuvotteluajasta ei vielä ole, mutta sen sijaan tiedetään, että DDR:n pääneuvottelijana on kansliapäällikkö Michael Kohl, joka kävi myös Stophin ja Brandtin tapaamiseen johtaneita neuvotteluja DDR:n edustajana, ja liittotasavallan pääneuvottelijaksi on nimitetty Moskovan sopimuksen neuvottelija ja Brandtin ulkopoliittinen neuvonantaja., valtiosihteeri Egon Bahr.

Ajatustauon, joka katkaisi Saksojen välisen dialogin Brandtin ja Stophin Kasselin-tapaamisen jälkeen toukokuussa, lopetti DDR lähettämällä viime kuun 28. päivänä edustajansa Bonniin. Päivää myöhemmin sovittiin neuvottelujen jatkamisesta vielä tämän kuun aikana alemmalla kuin pääministeri- tai ministeritasolla.

TILATKAA VAPAUS

Kirvesmiesten huolto-ohjelma

(Jatkoa)

(OIKAISU: Painovirhepaholaisen aikaansaannoksen johdosta oli tiistaina tämän kirjoitussarjan ensimmäinen osa virheellinen. Sen pitäisi olla: "Etuisuuksien pääkohdat. Henkivakuutus $1,000; tapaturmainen kuolema ja silpoutuminen (dismemberment) $1,000; viikottainen tulo (lyhytaikaisesta työhön kyvyttömyydestä) $75.00 viikossa.)

KELPUUTETUT HUOLLETTAVAT
(Eligible Dependents)

Teidän kelpuutettuihin huollettaviinne lukeutuu:

1. Vaimonne.

21-vuotiaat ja sitä nuoremmat naimattomat lapsenne.

3. Naimattomat yli 21-vuotiaat mutta alle 25-vuotiaat lapsenne jotka ovat täysiaikaisina oppilaina yliopistoissa tai jossakin muussa samanlaisessa oppilaitoksessa, ollen riippuvainen teidän tuloistanne.

Lapsipuolet, ottolapset ja laillisesti omaksi otetut lapset voivat olla huollettavia samoin kuin omatkin lapsenne, edellyttäen, että he ovat riippuvaisia tuloistanne.

VAKUUTUKSEN PÄÄTTYMINEN
(Termination of Insurance)

Teidän vakuutuksenne huoltolautakunnan rahaston (Trust Fund) välityksellä päättyy ensimmäisenä päivänä työkautta seuraavana kuukautena jolloin teillä on vähemmän kuin 125 tuntia Tunti-pankki tilillänne. Jos vakuutuksenne loppuu (is terminated) siksi kun Tunti-pankki-tilinne kredittipuoli on laskenut minimirajan alapuolelle, te voitte jatkaa vakuutustanne "maksa suoraan" perusteella ohjelman huoltajalle . . .

MAKSA-SUORAAN OSALLISTUMINEN TYÖTTÖMÄNÄ OLLESSANNE
(Pay-Direct participation — When you are unemployed)

Jos teidän Tunti-pankki-tilinne krediitti on laskenut minimirajan alapuolelle, asiasta ilmoittaa teille huoltaja, ja teille annetaan mahdollisuus vakuutuksenne jatkamiseen (mutta ei viikkotulojen kohdalta) maksakaa-suoraan menetelmän pohjalla korkeintaan 6 kk. ajaksi kunakin vuonna . . .

VAKUUTUKSEN UUSINTA
(Reinstatement)

Jos teidän vakuutuksenne huoltorahaston kautta päättyy sen vuoksi kun Tunti-pankki-tilinne on laskenut alle 125 tunnin, ettekä te suorita tarpeellisia maksuja "maksakaa-suoraan" menetelmän pohjalla, teidän vakuutuksenne palautetaan 1 päivänä sitä kuukautta mikä seuraa sen jälkeen kun teidän Tunti-pankki-tilillenne on jälleen kertynyt 250 tuntia.

Jsenille lähetettyihin ohjeisiin sisältyy (sivu 11) selostus, että muut mahdolliset vakuutukset ja lähteet huomioiden, näitä etuisuuksia ei voi sairaus yms. tapauksissa saada varsinaisia kuluja enempää. Samalla korostetaan, että osoitteiden muutosta on heti tiedoitettava asianomaisella tavalla. Samoin on ilmoitettava viivyttelemättä perhesuhteiden muutoksista (avioliittoon menosta ja avioerosta; syntymä ja kuolemantapauksista jne.)

Kahdennellatoista sivulla on tärkeä tiedoitus jonka mukaan, jos jäsen tulee pysyvästi työkyvyttömäksi ennen 60 ikävuotta täytettyään, hänen henkivakuutuksensa pysyy voimassa ilman maksuja niin kauan kuin hänen työkyvyttömyytensä jatkuu, edellyttäen, että työkyvyttömyydestä on saatavissa todistus.

TAPATURMAINEN KUOLEMA JA SILPOUTUMINEN — VAIN JÄSENILLE
(Accidental Death and dismemberment)

Tämän kohdan perusteella myönnetään maksuja hengen, raajain ja näön menettämisestä vakuutusaikana; kehon loukkaantumisista ulkopuolisen voiman tai tapaturman johdosta, edellyttäen, että nämä menetykset tapahtuvat 90 päivän sisällä tapaturmahetkestä lukien. Nämä maksut myönnetään henkivakuutuksen lisäksi.

Seuraavissa menetyksissä, joiden korvauksien koko summa — $1,000 — näkyy "etuisuuksien pääkohdat" osasta, maksetaan seuraavista:

— Hengen menetys
— Molemmista jaloista tai käsistä
— Molempien silmien näöstä
— Toisen jalan ja toisen käden menetyksestä
— Toisen käden ja toisen silmän menetyksestä
— Toisen jalan ja toisen silmän menetyksestä.

Sauraavissa tapauksissa maksetaan puoli (½) etuisuuksien pääkohdat esitetystä määrästä:

— Toinen käsi tai toinen jalka.
— Toisen silmän menetys.

Jalan tai käden menetyksellä tarkoitetaan jäsenen katkeamista (amputointi) ranteesta tai nilkasta: näön menetys täytyy olla täydellinen ja pysyvä. Jos missä tahansa tapaturmasa tulee menetyksiä enemmän kuin yksi yllä luetelluista, maksu suoritetaan siitä, josta tulee suurin korvaus . . .

VIIKOTTAISET TULOEDUT
(Vain jäsenille)
(Weekly Income Benefits)

"Etuisuuksien pääkohdat" osasta näkyvä summa (75 viikossa) on saatavissa jos tulette työkyvyttömäki ei-työmaalla tapahtuneen tai ei-työpaikasta johtuvan (ei tapaturmalain alaisen) sairauden johdosta, edellyttäen, että olette henkilökohtaisesti lupakirjalla toimivan lääkärin hoidossa.

Jos tulette työkyvyttömäksi tapaturman johdosta, korvauksia maksetaan työkyvyttömäksi tulonne ensimäisestä päivästä lukien, edellyttäen, että olette lupakirjalla toimivan lääkärin hoidossa. Mutta jos tulette työkyvyttömäksi sairauden vuoksi, korvauksia maksetaan vasta kahdeksantena päivänä työkyvyttömäksi tulonne jälkeen edellyttäen että olette lupakirjalla toimivan lääkärin hoidossa. Maksut jatkuvat niin kauan kuin olette täydellisesti työkyvyttömänä, ja henkilökohtaisesti lääkärin hoidossa, ettekä voi osallistua mihinkään palkkaa tai voittoa tuottavaan työhön, korkeintaan 26 viikkoa minkä tahansa yhden työkyvyttömyyskauden aikana.

Jos sama työkyvyttömyys uusiintuu, sitä täytyy edeltää kaksi täyttä työviikkoa, ennen kuin sitä voidaan pitää uutena työkyvyttömyytenä. Jos uusi työkyvyttömyys aiheutuu jostakin muusta syystä, millä ei ole yhteyttä ensimäisen työkyvyttömyyskauden aiheuttajaan, silloin sitä pidetään uutena työkyvyttömyytenä. Mutta jäsenet, jotka tulevat työkyvyttömäksi 65 vuotta sivuutettuaan, saavat korkeintaan vain yhden työkyvyttömyyskauden kutakin vuotta kohti.

Viikkotuloja ei makseta, jos henkilö ei voi mennä työhön pakkolomautuksen johdosta, mutta niitä maksetaan kun tulee mahdolliseksi työhön meno, mutta jäsen ei voi ilmoittautua sairauden vuoksi työhön, edellyttäen luonnollisesti että asianomaisella on riittävästi kredittiä Tunti-pankkitilillä ja että hän on lääkärin hoidossa.

Jos jäsenen vakuutus päättyy hänen saadessaan viikkomaksuja, silloin viikkomaksut tulevat koko maksukauden (26 viikkoa) siitä työkyvyttömyydestä edellyttäen että jäsen on pysyvästi lääkärin hoidossa.

LAAJENNETUT TERVEYSHUOLTOEDUT
(jäsenille ja heidän huollettavilleen)
(Extended Health Benefits)

Jos te tai joku huollettavanne joutuu maksamaan allamainittavia menoja, teille korvataan niistä takaisin 80-prosenttisesti sen jälkeen kun olette itse maksaneet näistä menoista "vähennettävän" (deductible) osan eli $10 vakuutettua henkilöä kohti tai $20 perhettä kohti kunkin kalenterivuoden (tammik. 1 pstä. joulukuun 31 päivään) aikana.

VÄHENNETTÄVÄT ELI ITSEMAKSETTAVAT (deductible) MENOT

Ennen kuin mitään maksuja suoritetaan jäsenelle tai hänen huollettavalleen, hänen (jäsenen) täytyy maksaa vähintään $10 koituneista maksuista kunkin kalenterivuoden aikana. Tätä sanotaan vähennettäväksi (deductible) summaksi. Mutta jos teidän huollettavanne maksavat yhteenlaskien $20 hyväksyttävistä menoista kalenterivuoden aikana, silloin ei perheen muilta jäseniltä vaadita enää tätä "vähennettävää" maksua vaan he tulevat heti saamaan 80-prosenttisen palautuksen hyväksytyistä menoista. Muistakaa että vähennettävä osa on maksettava joka kalenterivuoden aikana.

Ohjekirjasen sivulla 15 on tilastollinen kaavake tai esimerkki, mistä näkyy, miten tämä maksujärjestelmä toimii käytännössä.

(Jatkuu)

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Sipuli on terveellistä

Vanhat ja viisaat sanovat, että sipuli päivässä syötynä estää korkean verenpaineen syntymisen ja on muutenkin terveellistä.

Sipuli tunnetaan jo kaukaisessa historiassa ja sen uskotaan saaneen alkunsa Keski-Aasiasta ja sieltä levinneen ympäri maailmaa. Taru kertoo, että Aleksanteri Suuri antoi arvoa sipulille ja vanhat egyptiläiset tiesivät monia mielenkiintoisia tarinoita sipulin pyhyydestä.

Keittojen valmistuksessa sipulin sanotaan olevan toisella sijalla suolan jälkeen. Samoin muissa liha- ja vihannesruokien valmistuksessa. Sipuli on yhtä maukasta keitettynä tai paistettuna ja voipa sitä syödä raakanakin.

Ontarion maanviljelys- ja ravintoaineosaston asiantuntijat sanovat, että sipuli tulee miedommaksi mitä kauemmin sitä keittää. Keittosipuleiksi ovat sopivampia juuri aikaiset pallomaiset eli keltaiset keittosipulit. Ne ovat vahvanmakuisia ja joka ruokalajiin soveltuvia. Jos niitä halutaan käyttää vihannesten kanssa, niin sipulit voi ensin keittää kannettomassa kattilassa suolaveden ne kokonaan peittäessä.

Raakana voileivän päällä voi käyttää mietomakuista Ontario Spanish sipulia, joita on keltaisia, punaisia, valkoisia ja ruskeita. Punaiset sipulirenkaat ovat hyvin koristeellisia salaateissa käytettyinä vihreiden vihannesten rinnalla. Asiantuntijat suosittelevat voileivän päällä kokeiltavaksi kirpeää cheddar juustoa, siankinkkua tai muuta lihaa ja päällimmäisenä spanish sipulirenkaita.

Yksilöllistä solmubatiikilla

Vähän myöhään heränneeltä vaikutti Dylon tekstiilivärien maahantuoja esitellessään viime keväänä ja kesänä yhtäkkiä suureksi huudoksi tullutta solmubatiikkavärjäystä vasta nyt syksyllä.

Näytöksessä nähtiin solmubatiikkivärjäyksellä yksilölliksi saatettuja villapuseroita, leninkejä, miesten paitoja, housuja ja jopa iltapuku — joka oli tosi kaunis bateettikuvioisine organzatakkeineen, mutta jota ei varmasti ainakaan aloitteleva harrastaja pysty tekemään.

Solmubatiikkimenetelmää sanottiin helpoksi ja vaivattomaksi. Varmasti ainakin kylmävärjäys sitä onkin, jos käytetään yksinkertaisia kuvioita. Asiaan innostuneiden olisi parasta kuitenkin ensin perusteellisesti harjoitella vanhoilla vaatteilla, nenäliinoilla, huiveilla ja muilla sellaisilla asusteilla, joiden pilalle menemisestä ei suunnatonta vahinkoa tule. Värien oston myötä saa värjäysohjeet, joita on syytä noudattaa huolellisesti.

Mahdollisimman lyhyesti ja yksinkertaisesti kertoen solmubatiikki menetelmä perustuu siihen, että värjättävä vaate solmitaan solmuille, laskostetaan ja sidotaan langalla tai kumirenkailla ennen värjäystä, jolloin väri ei tietenkään tartu vaatteeseen tasaisesti vaan erimuotoisina läiskinä kankaan "kurttuamistavasta" riippuen.

Nahkamuotivärit

Euroopan nahkamuotineuvoston Modeuropin värikokous on hiljattain päättynyt Genevessä. Kuudesta syksyn suositusväristä on 4 peräisin suomalaisen nahkamuotisuunnittelijan Kaarina Hellemaan väripaletista. Nämä värisävyt ovat kaksi punaruskeaa sävyä, yksi tummahko myyränharmaa ja "vihaisen meren" värinen vihertävä sininen. Viides suositusväri on Espanjan ehdottama ruskea ja kuudes Irlannin klassillinen puhdas sininen.

Modeurop on 16 Euroopan maata käsittävä väriasioiden yhteistoimintaelin.

Pieniä neuvoja

Talvikenkien pohjat
kuluvat nopeasti tasaisiksi ja liukkaiksi. Jos pohjat ovat vielä paksut, niihin voi vetää terävällä puukolla muutaman viillon ristiin rastiin.

★

Sipulia
voi hyvin silputa yhdellä kertaa enemmänkin, vaikkapa viikoksi. Silppu säilyy jääkaapissa kannellisessa astiassa ja on mukavasti valmiina nopeuttamaan työtä.

★

Vetoketju sohvatyynyyn
Arkikäytössä sohvatyyny likaantuu nopeasti. Ompelemalla vetoketjun tyynynpäällisen yhteen sivuun säästyy paljolta vaivalta pesun yhteydessä. Tällaisessa tyynyssä voi myös varastoida pestyt ja käytöstä poistetut nailonsukat, jotka ovat hyviä tyynyntäytteitä.

Miesten paitojen pesussa
on hyvänä apuna nailonsukan palanen. Kun sillä hangataan kaulusta ja kalvosimia, lika lähtee paremmin ja hankaus kuluttaa vähemmän kuin harjaa käytettäessä.

★

Rusetti paikoillaan
Moni äiti on varmasti harmikseen huomannut kuinka hänen juuri solmiamansa rusetti valuu pois paikoiltaan pikkutytön päässä. Asiaa auttaa, jos rusettinauhan kastelee solmun kohdalta.

★

Villapusero parturiin
"Nyppyläisen" villanutun saa kuin uudeksi ajamalla sen pintaa uudella partakoneen terällä. Varovaisesti tietenkin, muuten saattaa käydä niin ikävästi, että nutusta lähtee silmukatkin.

FINLANDIA KUORON
SYYSKONSERTTI
Suomen itsenäisyysjuhlan merkeissä
DON-HAALILLA
957 Broadview Ave., Toronto, Ont.
Sunnuntaina, jouluk. 6 pnä klo 4 ip.

OHJELMA:
FINLANDIA KUORO ------------ Johtaja Ty Lemberg
"O Canada"
"Maamme"
"Syksyn lehdet", sov. Ty Lemberg
"Maantien varrella", sov. Heikki Kuusiniemi
"Ero kotitalosta", säv. K. Tiirnpul
UKRAINALAISTEN MANDOLIINIORKESTERI
LAUSUNTAA
PUHE ---------------------------- Helen Tarvainen
SOOLOLAULUA ------------------ Aino Heikkinen
Säestää Annikki Numminen
VÄLIAIKA
NAISKUORO *"Joutsen"* ----------- Joht. Aino Heikkinen
MIESKUORO *"Oi aika nuoruuden"* ---- Joht. Ty Lemberg
SEKAKUORO ---------------------- Joht. Ty Lemberg
"Myrsky yö", säv. Jack Koski
PIANOSOOLO --------------------- Annikki Numminen
TAIDETANSSIA ------------------ Lindy ja Leila Välkki
Säestää Reino Välkki
SOOLOLAULUA ---------------------- John Mäki
HAITARISOOLO -------------------- Michael Välkki
FINLANDIA KUORO:
"Oi niitä aikoja", sov. Toivo Pyörre
"Kalastajan laulu merelle", säv. H. Borenius
"Finlandia", säv. J. Sibelius
"CSJ:n marssi", sov. G. Gustafson, sanat Martti Vuori
Ohjelman kuuluttaja: Aino Heikkinen

SÄVEL-KUORON
PÄIVÄLLISKONSERTTI
Suomen itsenäisyyspäivän merkeissä
FINNISH-HAALILLA, SUDBURYSSA
Sunnuntaina, joulukuun 6 pnä
alkaen kello 1.30 ip.
Ohjelmassa seka-, nais- ja mieskuoron lauluja, Wanupin nuoret esiintyvät, duetto, soololaulua, soittoa ja puhe.
Kuoron johtajat: LAILA NORDMAN ja AARNE KOIVU
Sisäänpääsy $2.00 sisältyen siihen juhla-ateria
TERVETULOA!

AINA VALMIS PALVELEMAAN TEITÄ
soittakaa
675-6427

Vakuutustoimisto
KAIKKIA VAKUUTUKSIA
PENTTI PENTTILÄ
Kiinteistömyynti toimisto
Johtaja: Mrs. M. Summers
kotiin 674-4829
Myynti:
Pentti Penttilä " 675-2941
KIINTEISTÖJEN JA PERINTÖKIINTEISTÖJEN LAILLISET ARVIOITSIJAT:
Mrs. M. Summers
Pentti Penttilä
125 DURHAM ST. S.,
SUDBURY, ONTARIO